

1900. Párisi világiállítás Grand Prix.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
 cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi szállító,
 körgyógyász Bées melletti Kornenburgban.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid
 oszár. és kir. szabadalma-
 zott mosóvíz lovak számára.
 Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.
 40 év óta az udvari istállóiban, a ka-
 tonaság és magánosok nagyobb istállóiban
 használtaiban van nagyobb
 elő- és uteróstitól, inak me-
 revességétől stb. az idomításnál
 kiváló munkára készíti a
 lovakat.

Kwizda-féle Restitutions-fluid
 csak a mellékelt véd-
 jeggyel valódi. Képes
 árjegyzéket ingyen
 és bérmentve. Főraktár:
 Török József
 Gyógyszert., Budapest, Király-
 u. 12. Andrássy-ut 26.

KAKUK-ÓRÁK 8.50

díszes faragott székélyben mádr-
 díszszel, csontszámok és csontmuta-
 tókkal, fél és egész óra hivatással, 33 cm.
 magas, teljesen felismerve 2
 aranybronz fonyótohoz súlylál,
 pontosan járó elsőrendű skót
 művel 9 kor. 50 fill. Kerekóra 30
 óráig járó töltőművel 10 cm. átmé-
 retben 5 kor.; ugyanaz 8 napig járó
 30 cm. átméretben 5 kor. 60 fill. Mi-
 den órát 3 évi írásbeli jótállás,
 évenként 50.000-nál több óráig az órák
 1. évim legjobb megelégedésére. Már
 magában ezen a maga nemében egye-
 dalú álló tóny legjobb bizonyítéka cégnem
 szelvényének. A legkedvezőbb meg-
 rendelést is a legnagyobb pontossággal
 esküszöm. Székküldés utánvétel

KONRAD JÁNOS
 első órágyára által
 BRÜX, 741. szám. Csehország.
 Nagy képes magyar árjegyzék 3000-nél több ábrával
 kívánatra ingyen és bérmentve.

Sérvben szenvedők!

Specialista

Keleti legjobb találmánya szeren-
 cesen megoldotta a sérvkötő kéré-
 dést. A cs. és kir. szab. Keleti-fel-
 sérvkötő, pneumikus gummi-pe-
 lottával, a legújabb és legnagyobb
 sérvkötő is visszatartja. Számítalan
 elismeréssel a bel- és külföld leg-
 híresebb orvosától és skatánárjától.
 Ár: Egyődalu — K 12.
 Kétődalu — K 24.
 25 év óta fennálló testgyógyászati
 (orthopaediai) műintézetben egy
 főorvos gyakorkó szakorvos ál-
 landó felügyelete mellett a legké-
 letesebb technikai kivitelben ké-
 szülnek.

**Műlábak és mű-
 kezek** amputáltak részére
**Műfüzők és
 egyenesstartók**
 ferdénűtök részére.
**Járó- és támgé-
 pek** csont és izületi (tubercu-
 otikus), angolórkos, rheumás, (elgőrhód) betegeknek. — Szegé-
 nyeknek részletes magyarázat szerint.
Haskötők küldésért a legó has ellen. **Fontos**
Gummi hölgyeknek: gőrcsérhársnyák, értágulás, dagadt
 és gyermekláb-ellen. Női kiszolgálás.
 Kérje ingyen és bérmentve szemlét több ábrá-
 val ellátott árjegyzékemet.

KELETI J. orvossebészeti műszergyáros
 Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17. a szám.
 Gyár: Kőzponti Városház. Alapított 1878.

ELSŐRANGU MAGYAR VASSPECIALITÁS.
KRIEGER TOKAJI.
CHINA-VASBORA
 Kapható 3-20 és 6 kor. üvegekben.
 Legmagasabb vas- és chinin-tartalma és a tokaji bor elsőrendű minősége
 folytán számos orvostanár rendel.
 Óvakodjék a silány, bár hangzatosabb reklámmal hirdettet
 utánzatoktól.

MAGYAR KORONA GYÓGYSZERTÁR
 Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Ha őszül a haja
 ne használjon mást, mint a
"STELLA"-HAJVIZET,
 mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer,
 mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTÁN BELA gyógyszerteráiban,
 Budapest, V/49, Szabadságtér, Sétány-utca
 sarkán. 11186

VERSENY ÉBRESZTŐÓRA
 amerikai rendszer, minden helyzetben
 jól járó, szolgálatképes jó minőségben,
 jó és pontos járást 3 évi írásbeli
 jótállással, darabja K 2.90, 3
 darab K 8.— Ejjel világító
 számlappal K 3.30, 3 darab
 K 9.— Kockázat kizárva! Becse-
 rlés megengedve, vagy a pénz vissza!
 Székküldés utánvétel vagy a pénz elő-
 leges beküldése mellett
KONRAD JÁNOS első órágyár
 BRÜX 739. szám (Csehország). Nagy
 képes 3000-nél több ábrával
 tartalmazó magyar árjegyzékemet
 órák, arany- és ezüst-árúkról
 kívánatra ingyen és bérmentve
 küldöm.

Csak "SICULIA" névvel ellátott üvegek valódiak
"SICULIA" forrás-víz
 a sós savanyúvizek királya.

Szikkarégeken átfúrt ártézi-forrás.
 A gyomorégést rögtön megszünteti. Pá-
 ratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható
 különlegessége a sége, fűdő, torok, gyom-
 or, yese, hájnyag hurutos bántalmait el-
 len. Korányi, Kódy, Nurettin, Tauszik,
 Rieger tanár urak szak-
 véleményei a MALNÁSI Siculia
 forrást a kontinens legdúsabb
 természetes alkalikus sós savanyúvizeinek
 minősítik. — Magyarországi főraktár:
Brázay Kálmán BUDAPEST.
 József-körút 37.
 Kapható minden gyógyszerterában,
 drógu- és fűszerkereskedésben. TELEFON 59-46.

Sok millió előkelő urhölgy használja
 a világhírű Földes-féle
MARGIT-CREMET,
 mely szirtalan, ártalmatlan s rögtön szopt.
 A Földes-féle MARGIT-CREME
 gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer
 szeplők, májfoltok, bőrtakák,
 pattanások, kiütések s mindenemű
 bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei
 használják és elragadtatással beszélnek annak
 pártalan és csodás hatásáról. Egy jegy elhasz-
 nálása után erről mindenki meg fog győződni

Postán utánvétel vagy a pénz elő-
 zetes beküldése után küldi a készítő:
Földes Kelemen gyógyszer. Arad. Budapesti főraktár: Török József gyógyszer. Király-u.
 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszerterában.

Kérje ingyen
 és bérmentve
 nagy képes magyar
 árjegyzékem 3000-
 nál több ábrával
 órákról, arany- és
 ezüstárúkról.

KONRAD JÁNOS
 első órágyára BRÜX 738. szám.
 (Csehország.) Valódi ezüst remon-
 toir óra K 7.00. Valódi ezüstlánc
 K 2.50. Kockázat kizárva! Becse-
 rlés megengedve v. a pénz vissza.

Vértes-féle Sósorszesz
 Minden házbán szükséges.

Bruyerfa pipák
 elsőrendű gyártmány
 valódi elpusztíthatatlan Bruyerfából
 Sima pipafé, erősen meghajított nedvartóval,
 meggyasztár, selyem esővel és szaru szópókával,
 körülbelül 21 cm. hosszú csak 1 kor. 50 fill.
 Ugyanez, de faragott Bruyerfajéjjel K 1.60
 Kellemes és száraz, ezért tisztá és utol-
 érhetetlenül kellemes ízű dohányzás. A leg-
 nagyobb választékot dohányzó-szerekéről
 találhatja árjegyzékemben, melyet kívánatra
 ingyen és bérmentve küldök. Megrendelhető:
KONRAD JÁNOS kivitteli háza által
 BRÜX, 746. sz. (Csehország.)
 Kérje saját érdekében gazdagon illusztrált 3000-nél
 több ábrával ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve.

3 évi írásbeli jótállás! E minőségben verseny nélkül!
5 korona!
 valódi svájci Roskopf-rendszerű patent-horgony-
 remontoir-óra
 masszív szolid anti-
 magnet. horgonymű-
 vel, valódi emál-mutatólap-
 nal nem papírlap védplomb-
 bával ellátva, valódi mellek-
 tokban, sarkoféddel a
 mű felett, 36 óráig járó (nem
 12 óráig járó óra) díszített és
 aranyozott mutatókkal, pon-
 tosan szabályozva 3 évi
 írásbeli jótállás, darabja K 5.—
 3 darab — — — — — K 14.—
 Másodpercmutatóval K 6.—
 3 darab — — — — — K 17.—
 Valódi ezüstök-
 ban másodpercmu-
 tató nélkül — — — — — K 10.—
 3 darab — — — — — K 28.—
 Másodpercmutatóval K 12.50
 3 darab — — — — — K 35.—

Nincs kockázat! Becserelés megengedve vagy
 a pénz levonás nélkül visszafizetjük!
 Székküldés utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
Konrad János első órágyár
 BRÜX 736. Csehország
 cs. kir. hites becsis.
 Gazdagon illusztrált árjegyzékünket, mely több mint 3000 ábrát
 tartalmaz órák, arany, ezüst és zeneművekről, látszerok, bőrtakák,
 dohányzó-kellékek, azúrtak, szerzők, háztartási tárgyak és
 játéktárukról kívánatra bárkinet ingyen és bérmentesen megküldjük.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
 fekete és barna szinben.
 Ezen kitűnő és ártalmatlan készit-
 ményvel haját, szakálát, bajszát pár
 percz alatt feketére vagy barnára le-
 festeni. A szín állandó és a ter-
 mézetes színtől meg nem különböz-
 tethető. Ártalmatlan és alkalmazása
 igen egyszerű. Nem piszkít. 11284
 Ára 2 korona 80 fillér.

Postán utánvétel vagy a pénz elő-
 zetes beküldése után küldi a készítő:
Földes Kelemen gyógyszer. Arad. Budapesti főraktár: Török József gyógyszer. Király-u.
 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszerterában.

Van-e már gyermeküknek
 Horgony-Kőépítőszekrényre? Ha igen, akkor ne mulassza el,
 azonnal a legújabb kőépítőszekrényárjegyzékem lent jegyzett czég-
 től bekérni, ho y annak alapján a következő kiegesztőszekrényt
 kényelmesen kiválaszthassa.

Ha azonban gyermekei még nem bírnak egy Hor-
 gony-Kőépítőszekrényt vagy tévedésből egy "Horgony" védjegy nélküli szekrény,
 azaz egy utázmást bírtokában vannak, akkor Onre névze a legújabb
 árjegyzék kétszeres fontossággal bír, mert a legpontosabb leírással
 szolgál minden egyes...
Horgony-Kőépítőszekrényről
 és lehetővé teszi Önnek, hogy gyermekei számára a meg-
 felelő nagyságu szekrényt kényelmesen kiválaszthassa.
 Mindenesetre azonban saját érdekében tessék megtartani,
 hogy csak a Horgony jeggyel ellátott szekrény az
 egy negyedszázad óta jónak bizonyult Bich-
 ter-féle eredeti gyártmány, minden egyéb kő-
 építőszekrények csak hamisítványok. A gazda-
 gon illusztrált árjegyzékben a Horgony-Hid-
 építőszekrények, Horgony-Rakásjártékok és
 Golyó-Mozakjátékok, stb. leírását találjuk.
 Valódi csak a Horgonynyal!

RICHTER F. AD. és TSA.
 Cs. és kir. udv. és kam. szállítók.
 Irodá és raktár: Gyár: I. Operngasse 16. BÉCS, XIII. (Hietzing).
 Rudolfstad. Nürnberg, Olten (Svájc), Rotter-
 dam, Szt.-Pétervár, New-York.

A ki zenekedvelő, az kérjen árjegyzékét a
 híres Imperator zenélőművekről, beszólógépek-
 ről és Horgonyhangszerekről is.

VASÁRNAPI UJSÁG

48. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 2.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Előfizetési feltételek: Egész évre ————— 16 korona. A Világkrónika-val Kalföldi előfizetésekhöz a postallag meg-
 Kínálódhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Félévre ————— 8 korona. negyedévenként 80 fillérel határozott viteldj is esatolandó.
 Negyedévre ————— 4 korona.

JÉGFJORD A SPITZBERGÁKON.

AZ ÉJSZAKI SARK.

SETJELMES csodás világa az éjszaki sark-
 vidéknek mind jobban vonzza az embere-
 ket. A ki egyszer a sarkvidék köré ju-
 tott, a csodás szépségü látvány úgy lebilincseli,
 annyira megragadja képzeletét, hogy talán soha
 nem szabadul hatása alól. E sorok írójának a
 mult nyár folyamán, augusztus 21 és 22-ikén
 alkalma volt eljutni a 81° 59'-ig, hol ez alka-
 lammal a jégthatar volt, tehát túl az 1868-iki
 svéd expedició és az első német expedició
 határpontjain.

Nincs az a fényképező készülék, mely vissza
 tudná adni azt a képet, melyet az ember látott,
 nincs szó, sem kifejezés, mely meg tudná ma-
 gyarázni azt az érzést, melyet a látvány kellett.
 Ott álltunk a fehér nagy jégorszáig előtt, mely-
 nek széleit, a töredezett jégtáblákat ringatja a
 tenger. A hullámok moraja, a jégromcsok sírása,
 a fölfreccsenő tajték, mint valami költemény
 a zenével, úgy olvadnak össze. Beljebb a mint
 a jég szilárdabb és szilárdabb, föltorlódotott tor-
 nyok, ezerféle kristály-figurák merően néznek
 az emberre. Még beljebb egyre simább lesz a

ANDRÉ EMLÉKE S A WELMANN-LÉGHAJÓ INDULÓHÁZA A VIRGO-ÖBÖLBN.

WELLMANN ÉS TÁRSAI A SPITZBERGÁKON. (A FELSŐ SORBAN KÖZÉPEN ÁLL WELLMANN.)

1874-ig egy magyar-osztrák expedíció is járt az éjszakai sark körül; az eredmény a Ferencz József föld fölfedezése volt. A legszerencsésebb éjszaksarki kutató eddigelő tudvaleg Nansen volt, ki eljutott Grönland keleti partjáról a nyugati partra. A mi nagy dolog, mert a kontinentális nagyságu Grönland teljesen jéggel van borítva. 1893-ban azonban a Ferencz József föld irányában eljutott a 86° 14'-ig, tehát nem egészen négy foknyi távolságra a polustól. Rajta kívül még csak *Cagni* jutott el 1900. április 14-én a 86° 33'-ig.

André expedíciója óta csak az idén indult két nagyobb expedíció a sarkvidékre. Az egyik a *Mylius Erichsen* expedíciója, mely Dániából indult ki s Grönland kikutatása a célja; ez három évre van tervezve.

A másik a *Wellmann*-expedíció, mely egyenesen az északi sarkra akar eljutni. Ez az expedíció a „Chicago Record Herald” című amerikai lap és az amerikai kormány támogatásával indult útnak. Rendkívül nagy gonddal, készültséggel szervezett expedíció. Részt vesznek benne amerikaiak, franciák és angolok.

Wellmann és társai léghajóval óhajtnak elérni a polust. Erre a célra *L. Godard Dirigeable mite* néven készített Párisban egy léghajót, melyen két motor van elhelyezve, az egyik 17, a másik 25 lóerejű. Mindkettő a hajó előreszé-
ben van elhelyezve, úgy hogy a 17 lóerejű gép hajítja a közvetlen előtte a hajó orrán lévő csavart, illetve szellapátokat, a másik pedig a 25 lóerejű, a hajó végén levő szellapátokat. A két motor mögött a hajó másik felében vászon falakkal van a kabin, melyben két ágy lesz elhelyezve. — A hajó fölött a hosszúka alakú léggömb vizgázzal lesz megtöltve. Alatta a kósr, melybe a szükséges benzint és élelmiszert rakják. A *Frithjof* nevű három árboczos hajó fogja tengeren kíséni a léghajót, a meddig lehetséges. Ezen a hajón van egyúttal fölállítva a dróttalan táviró készülék.

Augusztus 20-án eritem Spitzbergák éjszakai nyugati sarkára a Dán és Amsterdam szigetekhez. Ezek mögött hóval és jéggel borított sziklák aljában van egy félkör alakú esőndes kis zug, a *Virgo*-öböl. Ez az expedíció telepe.

Messzire előmeredezik belőle egy öt nagy ívből álló faalkotmány, ez a léggömb indulóháza. Az előtérben van a műhely és a szükséges készletek szerteszéjjel; jobbra egy nagyobb faház, *Wellmann* és társai lakása, — balra távolabb ismét egy faház, a mely a munkások részére van építve. — E mögött van szegény *André*nek az emléke kőrákason vastáblával megjelölve. Közvetlen mellette halmazban ott hevernek az öt expedíciójának a roncsai, deszkamaradványai. Innét szemben látszik az Amsterdam sziget lapos részén, egy nagy kősr, a hollandi halászok sírja.

Wellmann már ez alkalommal kijelentette, hogy az idén nem indulnak neki az éjszakai sarknak, mivel a sok hó és jég eltakarítása és az előkészületek miatt elkéstek. — Csúpan próba-felzállásokat és kísérleteket tesznek. Ez meg is történt szeptember 3-ikáig. — A kísérletek beváltak, csak a léghajó hordképességét lesz szükséges fokozni. *Wellmann* különben teljes reménnyel indul jövő májusban az éjszakai sark felé.

Ő maga már két ízben járt a sarkvidéken, a Ferencz József-földön fölfedezéseket is tett. Higgadt, megfontolt, komoly, tapasztalt tudós ember. Az expedíció technikai szervezője *Liwentaal* mérnök, kit a brit admirális küldött *Wellmann* segítségére. *Liwentaal* volt az, a ki az expedíció teljes megismerésében nekem is segédkezett.

A mióta a törtető civilizáció eltöröle a mesék országát, kiirtotta a tündér ligeteket, lerombolta a sejtések birodalmát, azóta nincs zug a földön, melynek valamelyes különösebb varázsa volna. Egyedül a sarkokon uralkodik az abszolút béke, a felséges csend, azok még szűztiszták, még ideális fény ragyog fölöttük.

De a küzdés hevében az ember újra meg újra megostromolni készül a polust. Vajjon megvédi-e a jégtenger és a szelek a kíváncsi, fűrkésző emberek elől, még kérdések kérdése. Vagy ha megtaláltuk a sarkot, akkor majd oda fogunk járni az üres jégmezőkre tovább keresni a világpolusokat!

Dr. Rajcsányi Gyula.

KÖKERESZT A SIVATAGON.

Teste vétetett az erős kősziklából,
Rontó idők ellen megfeszülő gátál,
Roppant egydarabban,
Lelke amaz erős nagy hittől lelkezett,
Mely hőssé avatja a fáradt lelkeket
Ostromló viharban.

Odaállították: a hitet hirdesse
És a pusztaságban tévelygőknek messze
Az utat jelölje, —
De utat és forrást előntött azután
A homok rőt árja, gyilkosan és bután,
Ráfekve, megölve.

Áll a kereszt. Daczos, szétfeszülő karján
Élősi törpe moh tenyész buján, tarkán, —
Mit bánja, mit érzi?
„Megtart az erős hit”, ez az imádsága
S csak egyre keserűbb, követelőbb vágyba
Lázadozva végzi.

A dolyfős homok már övig harapdálja,
Holnap vällig sülyed a homokhullámba
Égő gályaképen.
... S a katángkóró majd buta diadallal
Lármázva, röhögve feje fölött nyargal
S ő megfúl sötétben ...!

S minden kösejtben, mint megőrülő agyban
Czikázó láz fut át — és a sivatagban
Az éjjeli csendben
Kél csukló kiáltás a homoktengeren,
Messzenyuló, rémes: — Istenem, Istenem,
Mért hagyta el engem!

Bodor Aladár.

HALÁL.

A haláltól én csöppet se félek,
Bizonynyal szebb az s jobb, mint az élet.

Örök csendesség, nyugalom, béke.
Álom, a melynek nincs soha vége.

Oh, a halálra én szinte vágyom,
Ha majd végeztem itt e világon.

De most ne jöjjön! Sok még a dolgom,
Éltemet én még remélve hordom.

Föl kell nevelnem két kicsi lányom,
S boldoggá tennem újra a párom.

El kell e földön sokfelé mennem,
A legszebb tájon meg kell pihennem.

Utazni messze, keletre, délre!
Örök tavaszba, hófedte télbe.

Olvasni mindent, mit nagyok irtak,
Költők zokogtak, — dalokba sirtak ...

S nekem is él még dal a szívemben,
Hadd várjak addig, míg azt kizengem!

Hadd mondjak egyet, melynek a szója,
Sok beteg szívnek lesz gyógyítója.

Mit elsősoknak szerelmes párok,
Ha én már egy más csillagba szállok;

A mely tovább tart, mint ez az élet:
Meghalni aztán — csöppet se félek ...

Varságh János.

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irtá Mikszáth Kálmán.

Tíz óra is elmúlt és még mindig nem jött *Kopereczky*, sőt a féltizenegyet ütötte a toronyban, mégse mutatkozott az utcán. *Nosztty* tükön ült a várószobában, de hát még a fiatal hadnagy, a ki künn az utcán fel s alá járva

várta, széna-e vagy szalma: élet-e vagy halál?
A kis forgópisztoly ott volt a zsebében. Szorongó érzések között tapogatta meg s aztán megint járt-kelt, hol a toronyóra tekintve, hol a takarékpénztár zöldre festett kapujára.
Végre kijött az öreg.

— No mi van? — kérde tőle rekedt hangon.
— Nincs szerencsénk. *Kopereczky* még most sem jött be. Devernázott az éjjel és talán alszik.

— Mindennek vége, — sohajtott fel a hadnagy. — Úgy látszik, el kell vesznem. Tizenkét órakor felbontható és előmutatható a váltó. A hogy én ismerem *Kozsehubát*, egy perczig se fog várni. Mit tegyünk?

— Talán küldjünk valakit *Kopereczky* után? Vagy a lakásán keressem fel? Ahol jön ni!

E pillanatban tűnt fel hórihorgas alakja, a mint nagy peczesen lépkedett a templomnál. Mellette egy hatalmas kos poroszkált, nagy görbe szarvai körbe hajolva befelé nőttek a halántékaiba. Erős állat lehetett, egyszer állítólag összetülekedett a város bikájával és megkergette, *Kopereczkyt* mint egy hű kutya kísérte mindenüvé.

A hadnagy szemeiben remény csillant meg s sietve osont el egy mellékutczába, míg az öreg *Nosztty* *Kopereczky* elé lépegetett.

— Épen te hozzád iparkodom.
Kopereczky nemmi nyoma se látszott már az éjjeli dorbézolásnak, friss volt, vidám és csupa illat, még a vén kos is rezeda-parfümmel volt meglocsolva. Nyájasan nyujtotta mind a két kezét *Nosztty*nek.

— Isten hozott, kedves bátyácskám, Isten hozott. De jó, hogy megszólaltál, mert bizony nem ismertem volna rád, mint az olyan kórróra, hehehe, a min még tegnap egy rózsabimbó ringott.

— *Vilmát* a fogadóban hagytam, mert egy komoly dologban jöttem hozzád.

— No hát csak gyere be azzal a komoly dologgal.

Kart karba fűzve léptek be a takarékpénztári épületbe, a folyosón kinyitotta az elnöki szobáját és előre ereszté *Noszttyt*, de a kos fűgőbb volt, ő törtetett be elsőnek a szentélybe s egész nyugodtan lefeküdt a *Wertheim*-szekrény elé.

— Hát ül le és gyűjts rá, aztán parancsolj velem, ha úgy tetszik.

— Nem egyébrt jöttem kedves Kéti öcsém, mint azokért az aranyakért, melyeket tegnap a leányom hajából kifogodtál.

— Ah! *Persze*, — nevetett édesdeden a báró. — Erre nem is gondoltam. Igazán kapitális! Tudod-e, hogy egy jó prókátor talán ki is tudná perelni részetekre. Az a baj, hogy mindössze csak kettő volt; azzal csináltam az egész flanczot.

— Az bizony kevés, — veté oda amúgy mellesken a képviselő, majd egész komolyra vált arczozal így folytatá: Mert úgy nézz meg engem, hogy én most egy nagyobb összeget akarok tőled rövid úton, rövid határidőre szerezni. Tudod, a fiú. Hej, barátom, nagy dolog apának lenni. Valami görbe dologba keveredett, a becsülete áll kockán. Kényes természetű ügy. Hisz értesz engem. A pénz rögtön kell. Egy félóra alatt kell, vagy még hamarabb. Ide hiv levélben és bevallja. Nem hogy előre megirta volna a számár. Képzeld a kényszerhelyzetet, a mibe kerültem. És hát kihez forduljak itt? Itt csak egy úr van, egy perfekt gentleman, a ki ezt a helyzetet megérti és az te vagy. Mindenestre hozzád kellett fordulnom ... Igaz-e vagy nem?
Kopereczky szeretett volna most itt nem

BÁRÓ PRÓNAY DEZSŐ ARCKÉPE. — Vastagh György festménye Pest vármegye közgyűlési termében.

lenni, de azért mint egy igazi gentlemanhez illik, nem mutatta, csak a zavart beszédjén látszott az igyekezet, hogy a voltaképeni beszélgetési tárgytól távolodjék.

— Hiszen igaz, igaz, a mi azt illeti. Bizony ezudar nép ez itt. Nincs ezeknek fogalmuk a becsületről. Jól mondod. Ezeknek a fenyes madár a madaruk, nem mint nekünk a Turul. És azt megeszik mindenestől. Önző kutyák. Adnak is ezek valakinek valamit. Megcsalják ezek az Istent is. A *Máriának* is mivel szúrják ki a szemét. Odaadták neki a fecskét, hogy az legyen a *Mária* madara, s azt aztán megkimélik, nem bántják, kicsinyeit ki nem szedik és nagyra vannak vele. De hát mért nem adták oda a fűret vagy a császármaradart? Azért, mert az nekik jó pecsenyének. A kis veréb-fiókokat is megsütik és megeszik, de a fecske semmire se jó, hát legyen ennél fogva a *Máriáé*. *Nosztty* idegesen húzta ki az óráját.

— Hiszen mind szép ez, édes öcsém, hanem az óramutató könyörtelenül szalad, azért hát kérlek, méltóztass a tárgyra térni.

— Jó, hát beszéljünk róla. Az nem árt.

Mennyi volna az összeg?

— Kétezer forintra van szükségem, még pedig ebben a negyedórában.

Az öreg *Nosztty* mindig úgy egyenlített ki adósságokat, hogy kétakorákat csinált. Ez olyan rossz szokása volt, a miből a legkritikusabb pillanatokban sem engedett.

— Hm, az csinos összeg. *Zsigmond* király valamikor tizennégyezer aranyért zálogosította el a szépségi városokat ...

— Ne beszélj nekem *Zsigmond* királyról és a madarakról, kérlek.

— Jó, hát nem beszéllek. Hanem tisztázzuk előbb az eszméket, — szolt derülten (jele, hogy mentő gondolat jutott eszébe). — Mondd meg nekem mindenekelőtt, hogy kihez jöttél most, kedves bátyám?

— Hogy értsem azt?

— Báró *Kopereczky*hez-e, vagy a takarékpénztári elnökhöz?

— Természetesen báró *Kopereczky*hez.

Kopereczky olyat kaczagott erre, hogy a falak is rengni látszottak és a kos is abba-hagyta a kérődzést az asztal alatt.

— No, hisz akkor jó helyre jöttél. *Kopereczky* ugyan nem adhat neked egy grislit se, mert ő maga is kölcsönökből éldegél.

— Ej, akkor hát a takarékpénztári elnökhöz jöttél, — vágott közbe *Nosztty* türelmetlenül.

— Úgy? Az elnökhöz? Az már más — és a

ÉJSZAKI FÉNY.

Kopereczky vörös tuskés szemöldökei felszaladtak a homloka tetejére. — Oh, én Istenem, milyen kellemetlenség ez most! Mint elnök nem adhatok neked pénzt ebben az órában, mert ahhoz össze kellene hívni előbb az igazgatót, a ki megszavazza, ahhoz pedig legalább huszonnégy óra kell.

— No, akkor aztán vigyen el az ördög, — törti ki a komoly honatya s rohant kifelé kalap nélkül, sétabot nélkül, azzal a végső emberi ösztönnel, hogy bár minden cél nélkül, de segítségért induljon valahová.

— Hohó, megállj csak! — futott utána Kopereczky és megsejtte a folyosón. — Valami jutott eszembe.

— Mit akarsz?

— Gyere csak vissza; hisz a kalapodat is bent hagytad. Hová mennél így? Ugyanis az jutott eszembe, hogy van nekünk egy határozatunk, mely szerint az elnök a saját szakállára is adhat pénzt, ha az illető kézzizálogra veszi azt fel. Hát adjál valami zálogot!

— Ne légy legalább neveséges, Izrael! Nincs én nálam pajtás egyéb értéktárgy, csak három vadgesztenye a zsebemben, a mit a gutaütés ellen hordok.

— Dehogynincs. Hát ez az aranykeretű üveg fityegő az óralánczodon?

— Ez a Vilma arcképe. Testvérek között sem ér többet tíz forintnál.

— Az mindegy. Nekem ez a medaillon kell. Megelégszem vele.

Noszty kordialisan belecsapott a báró markába és lekapcsolta a medailliót.

— Mégis derek gyerek vagy, Kéti. Köszönöm a szíveségedet és mihelyt lehet, kiváltom a zálogomat.

A báró átvette a jou-jout, bezárta a Wertheim-szekrénybe és leült megírni az utalványt.

— Csak ez az unalmas irás ne lenne, — zsebelt. — Micsoda bolond találmány, barátockám. Az ember lefogdossa az emberi hangokat ezekkel a léglábakkal. Hát nem egyszerű? Mit is mondtál csak? Hogy mindjárt kiváltod, mihelyt lehet. Boesánatot kérek, de mi nem élünk frázisokból. Nem vagyunk mi se közvélemény, se országgyűlés. Tessék üzleti nyelven beszélni! Mikor? Évet, hónapot, napot! Mondjuk, kiváltod egy félév alatt...

— Helyes.

— De tegyük fel, hogy ki nem váltod s ebben az esetben...

— Olyan eset nincs.

— Boesánatot kérek, az üzleti életben mindig számolni kell ilyen esetre. Tehát ebben az esetben a kézi zálogra vonatkozó szabályok lépnek életbe, vagyis...

— Vagyis?

— A zálogtárgy akkor a mienk, — nevetett Kopereczky. — A zálogtárgy eredetije, hehehe. Mert maga a zálogtárgy csak symbolum, hehehe.

LAPP CSALÁD.

SARKVIDÉKI KÉPEK.

Mint például a mappa egy bizonyos földterületről.

Ezen a tréfán aztán Noszty is jóízűen nevetett s bevárva, míg a becsengetett hivatalnok áthozza az utalvány ellenében a kétezer forintot, meleg kézzorítások között elbucszott barátjától, ki megígérte, hogy feketekávára felkeresi őket a vendéglőben.

Alig hogy az utcára ért Noszty, megkondult a déli harangszó a piarista-templom tornyában. Lehorgasztott fejfel, szorongó érzésekkel járt azóta odakünn a hadnagy s úgy tűnt fel neki ez a várhegy tövében elterülő egész város, mint egy nagy siralomház. Feje zúgott, lábait lassú reszketegség fogta el, szemei elhomályosultak, összefolyt előtte minden, házak, furmányos szekerek, jövő-menő vásárosok. Anyira meg volt semmisülve, hogy az apját se vette észre, a mint feléje lépegetett. Csak a harang bűgött rémletesen: bim-bam, bim-bam. A lélekharang az. Arra rezzent fel, mikor az öreg valón érintette.

— Kiszoritottam, — mondá spártai egyszerűséggel.

Föllélegzett, mint a sívó homokban fetregő hal, ha vizet öntenek rá.

— Hála Istennek! De akkor most már menjünk! Egy percet se szabad veszteni.

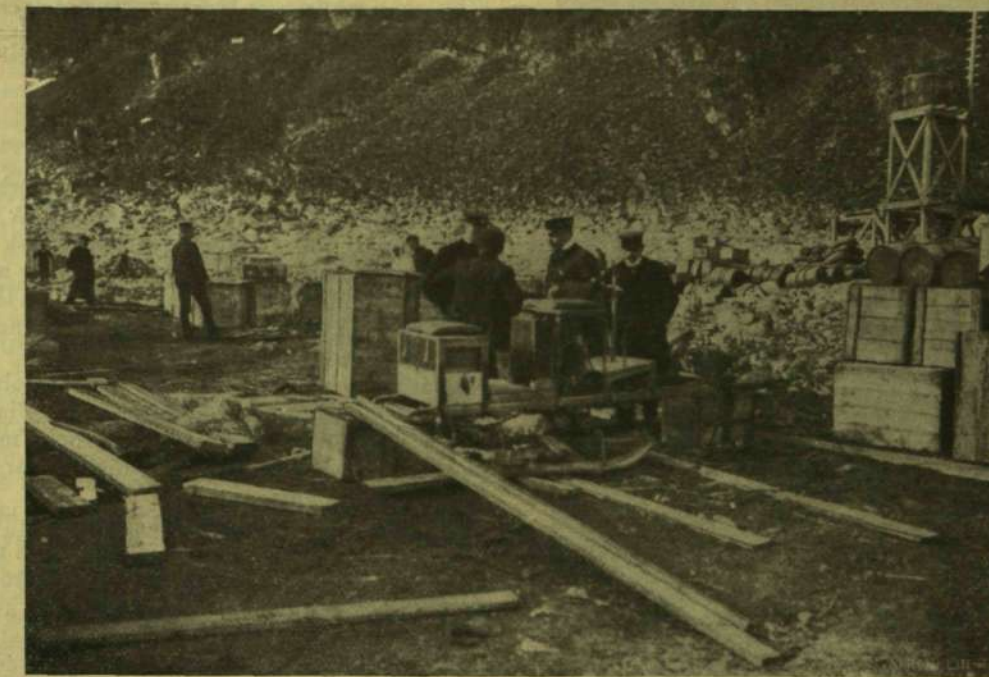
Úgyde éppen most jön rájuk szemben a megyeházából Kubicza főispán, a ki el van ragadtatva, hogy régi barátját és képviselőtársát itt láthatja, a hol a madár se jár, összeszidja, hogy nem hozzá szállt, de még csak nem is értesítette (ördögök szánkázának a hátadon) s aztán megfordulván és hozzájuk szegődvén,

egy benszülött hidalgó büszkeségével magyarázza el a Fötéren útközben az egyes nevezetesebb épületeket. Ez volt az Illésházy grófok palotája. Balra odább lakott állítólag valamikor Szvatopluk király, hogy azt mondják, ott volt a téli rezidenciája. (Az ám ni, most is ott vándorog az udvaron egy fehér gebe, talán éppen az a bizonyos.) Emitt a 13-as szám alatt őrizték 1622-ben a szent koronát. Nézd csak azt az ócska házat, ott halt meg Podjebrád Katalin, mikor Mátyás király átvette mint menyasszonyát.

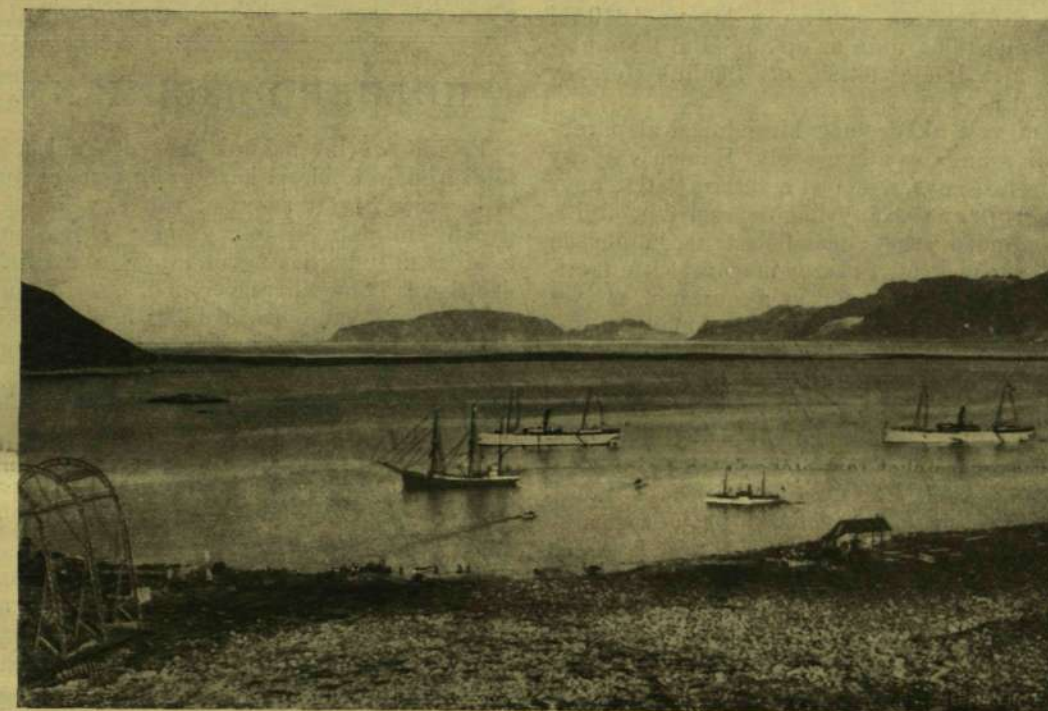
Meg-megállt valamely alkalmas ponton, mutogatni a várromok festői voltát. No, ugye szép? Nem afféle akármilyen dib-dáb város ez. Úgy nézd meg a cipődet, hogy a nagyapáid pora van rajtok.

— Apám, elkésünk! — türelmetlenkedett a hadnagy, de Kubiczával nem lehetett birni.

És már ugyis elkéstek. A déli harangnak csak éppen az első kondulását várta Kozsehuba Tivadar, dehogyan várt volna többet egy percet is. Tudta már ő, hogy megjött a hadnagy apja tegnap (kis városban hamar elterjed a hír).

A WELLMANN-EXPEDÍCIÓ KÉSZLETEI.

HAJÓK A VIRGO-ÖBÖLBEN.

S nemesak attól félt, hogy fizetni fognak, hanem a Noszty kisasszony jelenléte olyan háztűznézés félet látszott jelenteni. A Velkovicsházban egész éjjel tisztogattak, sikáltak, rendezgettek erre a hirre s azóta is egyre füstölög a kéményük, sütnék, főznek, — legalább azzal a pletykával ijesztette meg délelőtt a gazdasszonya, Klobukné asszony. Nosza, nem szabad késni. Ki kell a kigyó méregfogát venni, ha alkalom van rá. Klobukné által ugyanis egy kosár mogyoróval kedveskedett Rozáliának délelőtt, de az azt üzente nagy gúnyosan, hogy ő nem mokus. Ez ütött szeged a Kozsehuba fejébe. Hát tavaly még mokus volt? Hisz tavaly még elfogadta tőle az évenkénti mogyoróküldeményt. Meg is köszönte levélkében. De most már nem mokus. Hm, úgy vagyunk? No hát majd megint mokus lesz a kisasszony.

És a míg Nosztyék ácsorgással töltötték az időt a Fötéren, ő magához vevén az ominózus levélborítékot, sietve igyekezett a kaszárnya felé az ezredes lakására.

Kemény, katonás, hirtelen haragú ember volt Stromm lovag. Kozsehubának már előre megborzongott a háta, ha elgondolta, hogy fog az mérgebén ugrani, mikor a nevével aláírt váltót felmutatja. De hát mindegy,

ezen már át kell esni a jövőendő boldogsága érdekében.

Kozsehuba sohase beszélt vele, csak a kaszárnyából ősmerte, a hol az ezredes kalabriást szokott játszani és olyan mérges, harezias hangon mondta ki a tereket, kvartokat, mintha hadcsapatokat vezényelne. Hát még a kontrát? Azt lehetett volna hinni, hogy egy kartács süvit a levegőben.

Nem minden szepegés nélkül kopogtatott be most az ajtaján.

A mogorva «szabad»-ra benyitott a dolgozószobájába, a hol éppen csibukozott az ezredes. Féltilzenkettőkör szokott reggelizni s ilyenkor szívja a csibukját. Ez volt a legrosszabb időpont. Azt már mindenki tudta, hogy az ezredes nem szabad csibukozás közben zavarni, mint a püspököt imádkozás közben.

— Mi tetszik? — kérdi boszúsan.

— Én Kozsehuba vagyok.

— Az nekem mindegy, de mi tetszik?

— Mindenekelőtt ezt a borítékot akarom az ezredes úr jelenlétében feltörni.

— Hát aztán? — kérde az ezredes valósá-

A «FRITHJOF» HÁROM ÁRBOCZOS HAJÓ, MELYEN WELLMANN DRÓTTALAN TÁVIRÓ-KÉSZÜLÉKE VAN.

KÉPEK WELLMANN ÉJSZAKSARKI EXPEDÍCIÓJÁRÓL.

többet. Itt van a pénze. Egy-kettő, fordulj, indulj! Aláz' szolgálja!

(Folytatása következik.)

HEREPEY KÁROLY.

1817—1906.

Nagynyed város felett, a messzelátó Órhegynek fókán régi temető lombja sötétlik. A nagy fejedelem, Bethlen Gábor kollégiumának professzorait temették oda. Együtt van már a régi gárda. Ott nyugszik most már az utolsó, a legedős hírű ősz apó, a buzgó és rajongó kilenczven esztendő Herepey Károly.

Gyászolva kísérte ki a város és az iskola apraja-nagyja, a tisztelők serege és gyászolja emléket a magyar tudományosság, a mely mint a geologia és az archaologia úttörő bűvárat jegyezte fel évlapjaira.

Herepey Károly Buzás-Bocsárdon született 1817-ben szeptember 1-én. Végigjárta a nagyenyedi kollégiumot s aztán Selmeczbányán bányászatot tanult. Innen Zalatnára került, mint bányahivatali tisztviselő és itt találta őt a szabadságharc. Ő is ott küzdött honvédek között mint tüzérhadnagy. A gyászos évek bujdosása után Kolozsvárot nevelésközdött. Innen hívták meg szaktanítónak Nagynyedre, a hol később mint rendes tanár működött. Ezzel kezdődik munkásságának aranykora.

Az első tanárok sorában, a kik az 1849-iki nagy pusztulás után az oláhok által feldúlt iskolát újra fölélesztették, ott találjuk Herepey Károlyt is.

Nem volt akkor még kirándulási alap, muzeumi számla és államsegély. Hanem volt egy jókora tarisznya, a melyet a vállára vetett, hogy összegyűjtse az ásványvilág nevezetességeit. Erdély minden zegé-zugát felkutatta, különösen Alsófehér-megyét. Sokszor magával vitte tanítványait is. És ma már az a muzeum, melyet alapított, harmincznyolcezer darabból áll. Ásványtani és földtani kutatásai vezették őt a régiségek gyűjtésére is, a miben hasonló szerencse kísérte.

Negyvenkét évig működött a Bethlen-kollégiumban lankadatlan buzgósággal. S a tudományoknak élt, folyton olvasgatva és tanulgatva élete legutolsó napjáig. Utóljára Hörnetnek híres «Culturgeschichte»-jét fordította magyarra; kézirata készen áll fiókjában.

Egyetlen nyomtatott irodalmi dolgozata Alsófehér-megye geológiai leírása volt, a melyet a legnagyobb elismeréssel fogadtak a szakirodalomban. Egy lelkes, rajongó kutató aprólékos gondossága, alaposága és szónokias előadása tükröződik vissza benne.

Külső elismerés nem jutott osztályrészeül soha. Egyszerű alakja, szerény munkássága, önzetlen, nemes jelleme nem tűnt fel ott, a hol az érdemek külső jeleit osztogatják. De nem is kereste ő a feltűnést soha, sőt talán érdemeinek emlegetése lett volna az egy, a miért haragudni tudott volna.

Dr. Szilády Zoltán.

A SZARVASI ÚJ FŐGIMNÁZIUM.

A SZARVASI FŐGIMNÁZIUM ÚJ ÉPÜLETE.

A vidéki középiskolák, államiak és felekezeti, sorra új, modern épületekbe vontúlnak régi, a célznak meg nem felelő helyiségeikből. Most is egy ily örvendetes eseményről kaptunk hírt: a szarvasi ág. hitv. evangélikus főgimnázium új épületének felavatásáról, mely november 14-ikén és 15-ikén folyt le.

A szarvasi főgimnázium immár több mint évszázados intézet. Eredetileg Mezőberényben alapították 1802-ben s 1834-ben helyezték el Szarvasra. Régi épülete, melyben egész a legutóbbi időkig volt, nevezetességeimbe megy: eredetileg selyemgyár volt, melyet II. József alatt építettett Tessedik Sámuel híres szarvasi lelkész, kinek nevéhez fűződik többek között a lucerna meghonosítása is hazánkban. Száz év alatt sok emlékezetes név író és tudós szerepelt a virágzó iskola tanári székein, köztük Vajda Péter, Greguss Ágost, Ballagi Mór, Habererer Jonathán stb. Az új épületet, mely nagyságával, tágas, egészséges helyiségeivel, gazdag szertáráival s 25 ezer kötetre menő könyvtárával a jövőre az eddiginél is erősebb vára lesz a magyar kultúrának, 210 ezer korona költséggel emelték. A nagy munkában az érdem főrejeze illel meg Benka Gyula igazgatót, ki az intézetet 25 év óta vezeti s 44 éve szolgálja mint tanár és Haviár Dani országos képviselőt, a szarvasi evang. egyház felügyelőjét.

HOLGER DRACHMANN.

Ez idő szerint nekünk magyaroknak a külföldi irodalom jelei között alig van barátunk. E kevesek között azonban van egy, a legnagyobb elő dán lírikus, Holger Drachmann, a ki nem udvariasságból, vagy a személyes érintkezés könnyebbségeért magasztal bennünket olesó és múltó frázisokkal, hanem őszinte csodálattal és bámulattal adózik kiváló tulajdonságainknak és faji érenyeinknek. Csak rövid pillanatok voltak, melyeket a magyar földön töltött, de géniusza megittasodott a magyar levegőtől és alkotásainak egyik legszebbikét teremtette meg a «csodás országról és csodás népről.» Képelete azóta gyakran itt csapong a pusztá és a bércek fölött.

Nem régiben ünnepelték 60-ik születésnapját Kopenhágában. Az ünnepeltetésben részt vett egész Dánia és számos külföldi is. Az óriási méretű ünnepség, melyet a költő tiszteletére rendeztek honfitársai, érthető és természetes, mert a dánok régen nem dicsekedhettek olyan irodalmi nagysággal, ki a világ-irodalomba is bevonult volna.

Drachmann 1846-ban született. Előbb festőnek készült, majd novellák megírásához fogott, melyeket a balások és a parasztok életéből merített. A külföldi irodalomban «Volt egyszer egy» című meséjével tűnt föl. Költményeinek első gyűjteménye 1872-ben jelent

meg. Legszebb alkotásai közé a «Dybe Streng» tartozik, melynek keretében Beethoven szimfóniájára írt gyönyörű verseket. Mostani ünnepeltetése alkalmával kijelentette, szeretné még egyszer Magyarországot látni, s a mint csak teheti, Budapestre jön.

Dr. Rajcsányi Gyula.

HOGY TEREM A LONDONI DIVAT.

A sötétzölddel kárpitozott Viktória-fogat puha gördüléssel kanyarodik be a Piccadilly sarkánál az Albemarte-streetbe, hogy ott álljon meg egy aranybetűs, nagy fehér palota előtt. Az ám, ha ott állhatna meg! Csak hogy a bejárat környéke már el van levepe hasonlóan fényes fogatokkal. A legszerencsésebb közelségbe az a vörös automobil jutott, a melyben épen most áll föl egy szürke moleskin «motor coat»-ba, automobil-bundába öltözött alak. Úgy látszik, a régi mesék, a melyekben ilyen szokott lenni, hogy mikor valaki egy ilyen szörnyeteg állatbőrbe leodva, új alakban áll elénk, az mindig a herceg, — ezek a mesék most úgy változnak át, hogy a hercegnőt pillantjuk meg. Ez esetben épen a southernlandi hercegnőt. A mesékben azért dobják le az állatbőr-bundát, hogy ők mutassák meg diszruhájukat, de itt most a hercegnő ellenkezőleg azért jön, hogy neki mutassanak ruhákat. Már minthogy az új modellek terveit, mielőtt azok még közbirtokká lennének.

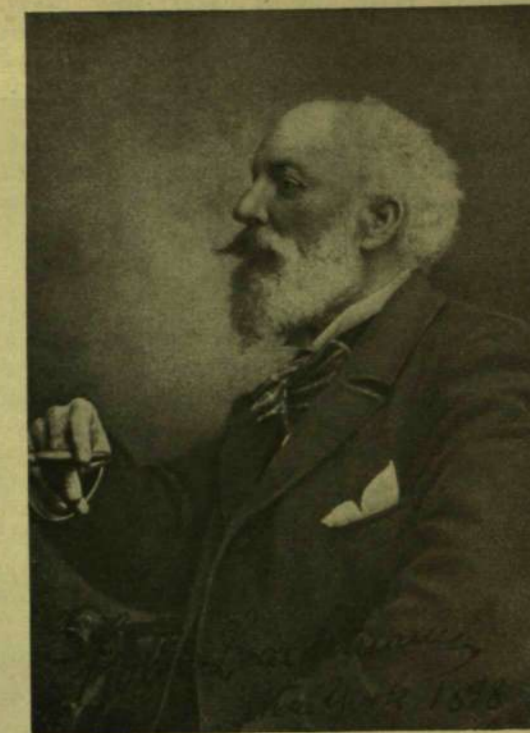
Csak hogy nagyot változott a divat megalakulásának a menete azóta, mióta egy-egy nagy szabókirály ráparancsolhatott az egész világra, hogy: «Ez lesz a divat». Most úgy áll a dolog, hogy nekik is meg kell kérdeznük a «society leader»-nek nevezett hölgyektől, hogy: «Ez lesz-e a divat?» S ebben a kicsike kis tényben talán több van, mint első pillanatra látszik. Benne van az, hogy a régente főnállott uniformis-szerű öltözködés ma már helyet enged az egyéniség szerint való ruházódásnak, a mi nélkül művészi szép hatás nem képzelhető. S benne van az is, hogy ha a hölgyek — mint az sokszor történik — figyelemreméltóan tudják megkorrigálni egy-egy egész szezon divatjának tervét, akkor csakugyan terjed az esztetikai nevelés. Hja, hiába, a Ruskin országában vagyunk, a ki mindenkinek kötelességévé tette, hogy a jóízűlés révén mindenki valósítson meg maga körül annyi szépet, a mennyit csak tud.

Az például teljesen a hölgyek jóízűlésétől eredő ítélet volt, hogy mikor látták egyik ruhaszabónál a hátul hosszú lebbenben végződő directoire ruhadekeket, de ugyanakkor a leg-híresebb kabátiszabónál a rövid téli felsőkabátokat, kimondták, hogy szép ez is meg az is, de együtt rettenetes, mert kicsoda vonalat adna az, ha a directoire derék lebbenje pl. egy

arasznyira kilátszanék a rövid felső kabát alul. És így a directoire terveknek el kellett tűnniök, mert hiába, a rövid kabát megint csak legyőzte a — nem az egészen hosszút, azt nem, mert az szép, sokaknak gyönyörűen is illik, és «Three quarters» néven ma is sok készül belőle, hanem azt a boldogtalan formát, a melynek a széle körülbelül egy arasznyira volt a térd fölött, úgy hogy épen kettő vágta az alakot. S ha a magas, nyulánk angol nő is fel tőle, mint olyantól, a mi rettenősen megrövidíti az alakját, az átlag alacsonyabb természetű magyar hölgyek is utasítják vissza határozottan. A londoni nagy szabók közül az egyik a rajongással felkapott *hyacinth blue* (jácint-kék) posztóból készített egy gyönyörű téli ruhát a czárné számára hermellinnel, egy másikat meg homokszínű posztóból vidraprémmel. De hát mindkettő épen azt a szerencsétlen hosszúságú kabátot mutatta. És a czárné nem felede el, hogy Nagy Péter trónján ül, a ki a tekintélyét azzal a történetileg ismert ténynyel érvényesítette, hogy országában az összes hosszú kabátokat körülnyíratta, ugyanezt tette a czászárné is; visszaküldte, hogy nyírják körül rövidre. Hiába, a czárak és czárnék akár mit nyírálhatnak meg, népjogokat, duma-határozatokat vagy téli jaquette-eket, az mindig forradalmat támaszt. Hát forradalmat támasztott a czárné parancsa is, az igaz, hogy csak a divatvilágban s ennek az ártalmatlan forradalomnak tünél és ollónál gonoszabb szűrő-vágó fegyvere nem is volt. A rövid kabát azonban győzött.

És mint annak idején Marlborough hercegről mondták, mikor egyre szebbnek és szebbnek látták, hogy: «a győzelem szépi» a nagy hadvezért, hát úgy látszik, ez a mindig népszerű ruhadarabot, a bolerót is a győzelem szépitette meg, mert igazán oly tetszelős alakban áll elénk, mint talán soha.

... Ott benn, a hova a fogatok, automobilk tulajdonosai besiettek, ezalatt már folyik a munka. Mint mondtam, a mai kor «nagy szabója», a grand couturier nem *parancsol*, csak *javosol* stílusokat, színeket, díszítési módot. S mennél kitűnőbb művésze a maga szakmájának, annál több engedményt tesz az egyéniségnek s ha például egy-egy régi stílust elevenít föl, nagyon jól tudja, hogy azt egészen úgy lehetetlen volna föltámasztani, a hogy azelőtt használták. Akárcsak a reincarnatio tana mondja: a mi föltámasztva új lélet nyer, annak tökéletesebb formát kell öltönie. Nos, az *empire* stílus támadt föl ilyen módosított, de határozottan előnyösebb lett alakban. A régi és a mai *empire* divat között az a különbség, hogy míg amaz a hátrészen is, az előrészen is teljesen eláll, egyenesen lefüggő alakot mutatott, addig a mostani *empire* ruha hátrésze s még az oldal is gyönyörűen simul az alakhoz (bár nem egész feszeséggel; épen csak követi az alak vonalait) mindössze az előrészen omlik

HOLGER DRACHMANN.

lázán, függőlegesen. Ez aztán persze azt eredményezi, hogy a mai *empire* két jó vonást egyesít: nem rejti el az alak karcsúságát, szépségét, s a magasságot pedig növeli. A régi szabó *empire* csak magas alaknak illett jól, mert a megszűnt derék rövidítette az alakot; de a mai szabó *empire* közepertmetű nő is királynői méltósággal viselheti.

Az idei londoni divat számára ezt a jelentékenyen megjavított *empire* divatot az teremtette meg, a ki London udvari körei is, művésznő és mágnásvilága is jobban megszeretett ma már Worthnál és Redfernél is, mert finom izlése soha sem «gyári», hanem mindig «egyéni» ruhákat alkot s a kinek ez a diadala a magyarság diadala is, mert az Albemarte-street nagy fehér palotájának divatterme *Viola* felirással honfitársunké, *Viola Ferencze*. Tőle tudtam ki a «Vasárnapi Ujság» olvasói számára, hogy a tél folyamán mit várhatunk a divattól.

A ki pedig önök közül estélyen, hangversenyen teljesen «up to date» akar lenni és az *empire* ruha segítségével teszi magát még szebbé, annak hadd áruljam el azt is, hogy semmiféle laza redőkben lefüggő *empire* ruha nem lehet szép, ha megengedjük, hogy lenn, az aljánál összeessék. Ez egyszerre valami olyan tökéletlen, lompos (a legszigorubbán eltévedő angol szóval élve: «dowdy») jellegű az neki, mintha valaki fürdőköpenyben szaladt volna el az estélyre. Minden nő, ha csak talán nem georgiai, a kikről azt mondják, hogy «annyi csipője sincs, mint egy gyíknak» óvakodjék attól, hogy ruhája a csipőn szélesebb vonalat mutasson, mint lenn. Akkor vége az alak előkelőségének. Ki kell tágulnia a ruha vonalának lenn a szegélynél, szét kell terülnie, mint a virágkehelynek. Ha mondjuk, egy divatos *empire* ruha valami nagyon könnyű kelméből, csipkéből, muszlinból van, akkor az alatta levő selyem aljat rakják meg huzott bodrokkal oly gazdagon, hogy könnyű aljnak, azon nyugodva, szét kell terülnie. A legszebb modellek egyike volt egy narcisz-sárga selyem alj; e fölé átlátszó, csontszínű csipke *empire* öltöny borult; a csipke lenn a szélénél nagy virágu mintát mutatott; ezek a virágok a csipkén mind domborúan kiálló relief-fé voltak téve sárga bársonnyal vagy selyemmel, a kivágást is egy sárga bársony és sárga selyemzalagból könnyedén sodrott «Torsade» körítette. S ha meggondoljuk, hogy ez a gyönyörű ruha, a melyet egy «court dressmaker» alakában lehetett látni, átalakítása volt egy tavaly még feszes sárga selyemruhának, azt hiszem, nem egy szorgalmas és ügyes asszonynak jut eszébe, hogy érdemes lenne ilyen próbát tenni, kivált mivel idő is elég van még a farsangig arra, hogy a csipkét maguk is átvarrják ugynevezett relief-munka segítségével.

A kiknek viszont az idén kell új estélyi ruha, annak lehetetlen jobbat tennie, mint hogy bársonyt vegyen. És hogy még a londoni divatot kormányzó divatkirályné között is akad, a ki —

LAPP OSECEMŐ AZ ANYJÁVAL.

LAPP MÁTKAPÁR.

BOCSKAI ISTVÁN SZOBRA DEBRECENZEN.

már a maga módja szerint persze! — takarékoskodik, annak bizonyítására megemlítem azt a gyönyörű amethyst színű corduroy bársony ruhát, a mely ugy készült, hogy négyféleképen lehet hordani. Képzelnék egy ujjatlan és kivágott hamvaslila bársony empire öltönyt, a mely hátul és oldalt az alakhoz simul, de elől simán omlik le. Ha báli alkalomra viselik, akkor rövid kis empire ballon ujj jön bele fehér csipkéből hamvaslila bársonyszalaggal szorítva a karhoz, kivágás közé csak egy csik ugyanebből a csipkéből; kisebb estélyekre könyökig érő ujjja van és csak igen kissé kivágott vállrésze ezüst-himzésű hamvaslila selyemgazeből, — másik ugyanilyen betét és ujj fekete gyöngyös tüllből, a melybe hamvaslila szalag van fűzve; — a negyedik betét végre valóságos komoly, csaknem szigoru ruhává alakítja, mert ez igen magas állógallérral készült betét a legsötétebb lilaszín nehéz, fénytelen selyemből; az ujjja keztyűként simuló lovagujj s csakis a két amethyst és zománccgombbal megerősített kis tüll nyakkendő csokor visz világosabb tonust az egészbe. A fekete tollas háromszögletű marquise-kalappal, prémboával gyönyörű látogató «casino» ruha.

Azt kérdezik önök, hogy ha a szabóknak előbb meg kell vitatniok legelőkelőbb rendelőkkel, hogy mi is legyen hát a divat, akkor óriási kockázattal jár a sok drága anyagot felszabadítani: Meg a sok munka! — Jaj, csak hogy a titkok titkai, a modellek modelljei leggyakrabban csak — papiroson vannak ám bemutatva. Rajzban, illetőleg fedett képen. Az igaz, ugy megesinálva, hogy ahhoz aztán nem kell magyarázat egy szó sem. Nem csoda, ha a rajzolóknak 20 forinttól 80 forintig is fizetnek egy-egy ilyen «sketch»-ért, a min az alak talán egy lábnyi, mert azok a képek foglalják magukban az egész jövőszalon tudnivalóit, hogy pl milyen anyagokat szabad egyesíteni, milyen új árnyalatai lesznek a zöldnek, a barnának, a vörösnek. Azokról nem csak a szabás körvonalait látni, hanem az is fel van tüntetve a hajszál ecsetnek, parányi rajztollnak segítségével, hogy melyik anyag tüll, melyik áttört selyem-muszlin és miféle arany-himzés, zsinórozás van a ruhán.

Képzelnék, milyen hét pecsét alatt tartják

ezeket! Azok a nagy divatlapok, a melyeket megszoktunk orakulumnak nézni, azok a maguk képeit csak akkor kapják meg a nagy szabóktól, mikor ezek már végeztek vele.

Ilyenkor kerülnek aztán a minták azokba az óriási áruházakba, a hol szintén igazán előkelő vásárló tömeg jár s csakugyan elsőrendű dolgokat kapnak; a különbség csak az, hogy azok a czégek, bármennyire kitudóknak is, természetesen már nem az alkotói, hanem a követői a divatnak, a melyet az a néhány czég állapított meg.

De hát ráér-e a londoni divathölgy mindent megnézni a nagy áruházakban, a hol kalap, télikabát, bluz, utcai ruha, színházi köpeny, mind, mind meglátható; — tekintve azt, hogy tizenegy előtt nem igen mehet boltokba, egy óra körül meg már lunch ideje van, tehát haza

A DEBRECZENI BOCSKAI-SZOBOR LELEPLEZÉSE. — Jelfy Gyula fényképe.

kell menni. Az első állítás igaz, hogy lunch ideje van, de haza menni nem kell, mert hiszen minden nagy áruháznak megvan a maga ebédlő és teázó terme, a hol 3—400 ember kényelmesen elfér. Még pedig olyan jól felszerelt vendéglők vannak, hogy az egyik közülök egy és ugyanazon szezonban lett híres az ott kapható színházi köpenyekről és — a csirkepástétomáról; — a másikkak a híret a mesteri csinált virágok és a — nyelvgalantine teremtettk meg. Azt csak úgy mellesleg mondom, hogy pl. az egyik legnagyobb butorkereskedő, Maple áruházában még csak fizetni sem kell a kitűnő teából, vajaskenyérből és mazsolás süteményből álló uzsonnáról: az már kijár azoknak, a kiket a butorválogatás ott ért uzsonna-ídő táján. De hát ezt ruhanemű áruház nem tehetné meg, mert egy pár keztyűt vagy kézelőt venni könnyen beszaladna valaki az ingyen tea kedvéért, de már kanapét vagy kredenczet nem vesz az ember érte. Nagy költséget ró ezekre a nagy áruházakra az is, hogy a 70—80, gyakran még több kiszolgáló kisasszony, a ki a készruha osztályban van, mind uszályos, nehéz fekete selyemben jár s ez mind a czég tulajdona. Többen tették már azt a megjegyzést, hogy ugyan minek az a fenyőzés a bolti kisasszonyoknak? Higgyék el, ki van az számítva jól. Mondjuk, hogy D. grófné, M. báróné odaül a próbálóterem pamlagára s felkéri a kisasszonyt, hogy próbálja fel a kedvéért például azt a chinchilla prémes ezüstbrokát bélsű fekete bársony «restaurant coat»-ot, vagy azt a tearózsaszín selyemre tett irlandi csipke színházi belépőt; — hát ugyan nem ábrándulna-e ki belőle menten, ha a bolti kisasszony valami kis rövid szürke, barna loden-ruhára próbálná? Mig így az egész kép tetszetős s a vevő magát is olyan sugár, deli alaknak képzele el a ruhában, köpenyben, még ha épen a magassága 4—5 hüvelykkel kisebb, a derékossága meg ugyanannyival nagyobb is, mint a bolti kisasszonyé, a kinél a czégtulajdonosnak abba is beleszólása van, hogy végezze-e a mindennapi szépségápoló testgyakorlást és hogyan táplálkozik?

A megvarrott, megvett és fölvert mintaruháknak aztán a közönség előtti megjelenése történik a Hyde Parkban, ha pl. kocsió diszkabát-ról; kalapról van szó; — ha estélyi, színházi ruháról, akkor annak nem lehet jobb kiállítási helye, mint a Savoy Hotel ebédlőterme, a hova csak frakkos és estélyi ruhás alakok mennek ebédelni; — ha pedig utcai ruha az új darab, akkor tizenkettő és négy közt a Regent Street és Bond Street környékén látja meg a legtöbb hozzáértő. Nos, a mit mindezekben a helyeken látni, ma abból megállapíthatjuk, hogy — nagy szélsőségek lesznek. Szigoruan egyszerű «tailor made» utcai ruhák és — csaknem jelmezszerű, — a régi képekre emlékeztető alkalmi öltözetek. Övig sem érő bolero és bokáig sem érő redingote-ok. S így alakult divat mindig jót jelent, mert mindenki megtalálja a neki valót.

Gineverné Györy Ilona.

A HÉTRŐL.

Báró Prónay Dezső. Pestvármegye megfestette Vastagh Györgygyel székháza díszétül báró Prónay Dezső arcképét, melyet a héten leplezték le meleg ünnepséggel abban a nevezetes ülésteremben, mely a nemrég lefolyt nemzeti küzdelmek idején oly izgalmas csatának volt színhelye. Érdekes a hely, érdekes a kép, legérdekesebb az ember, a kiről festették és kit ünnepeltek. Nagyon rászolgált, hogy megörökíttessék, mert bár szomorú lenne elgondolni vagy föltenni is, hogy jöhet egy kor Magyarországra, a mely a Prónay Dezsők fajtáját már nem találja a nemzet fiai között, ennek a fajtának teljesebb, karakterisztikusabb, egészebb képviselője akkor is ritkán akadhat, ha a vele hasonlóan érző és gondolkodó magyarok száma meg szaporodik is. Értjük e meghatározásban azokat a férfiakat, a kiknek hazafias érzése egy örök lobogás, oly forró tűz, hogy

köntöse az ő egyéniségének. Komor, kemény, tüzes és puritán magyar, csupa rajongás, hűség, készség nemzetéhez és csupa égő gyűlölet azok ellen, a kiket nemzete ellenségeinek tart. Ünnepi alkalomból szólván róla, nem neki kell minden jót és szerencsét kívánnunk, hanem nemzetének: mert ha a nemzet szerencsés lesz és boldog, boldog lesz báró Prónay Dezső is.

Dicsőség. Az a hamisság, hogy valakinek a nevével visszaélnek, nem tartozik a legújabb keletű és a legkritikáiban előforduló bűncelekmények közé. Ennek a hamisságnak temérdek a formája és óriási a fokozata. Kezdődik ott, a hol a vállalkozó kedvű idegen valaki másnak a nevét kanyarítja egy darab papírosra és végződik — a köpenicki kapitány eseténél. De egy általános hasonlóság, törvénye megvan az összes ilyen eseteknek. Az t. i., hogy a visszaélés mindig emelkedő irányzatot követ. Egyet-

Győző. Ezzel vasalt ki tőle pénzt, bizalmat, barátságot és Amerikából Európába szóló hajójegyet. A félmillió sikkasztására nem lehet olyan büszke Kecskeméthy Győző úr, mint erre az eredményre. Mert félmilliót már sikkasztott más is, de hogy ezzel a cselekedetével szeressen a nevének bizalmat és hitelt, az alighanem most történt a világ teremtése óta legelőször.

Az ambíció. Nem lehet még csak kétséges sem, hogy Strassnoff Ignác, kitűnő és hírhedt honfitársunk, a ki megint a rendőrségi börtön lakója, ezuttal tisztára a művészi becsvágya áldozata. Ez a Strassnoff Ignác tudvalegőleg hosszú, változatos és eredményekben példátlanul gazdag kalandori működésével kiérdemelte és kivívta magának azt, hogy az egész világon elismerték a szélhámosok fejedelmének. Miután magának a jó Strassnoff sok nagyszerű bravour árán ezt az elismerést megszerezte:

KITASZÍTVÁ. — Neogrady Antal rajza.

megolvad benne és ennek a lángját táplálja a szívük minden érzése. Puritán lelkek, mert a maguk számára semmi igényük és semmi kívánságuk, minden a nemzetüké, a fajuké, a hazájuké, ennek a történelmi egyéniségében élnek, gondolkoznak, örülnek és szenvednek. Ennek a sorsa az ő sorsuk, szerencséje az ő szerencséjük, szerencsétlensége az ő szerencsétlenségük. Báró Prónay Dezső oly nemzet fia, a melynek a szenvedésből több jutott, mint az örömből, a melynek több volt a csalódása, mint a szerencséje és a mely hogy megmaradhatott, a maga szívós keménységének köszönheti. És ime e sors minden tanulsága, mint tulajdonság ott van az ő érdekes egyéniségében. Szüneteseink emléke és csalódásaink emléke táplálta harcos, kurucz tüzet lelkének, mikor sok ízben egész egyedül viaskodott a főrendiházban egy hatalom, egy rendszer ellen, a melyet nemzeteire veszedelmesnek ítült. És a történelmi tanulságai adták szívósságát, meggyőződését keménységét, a melylyel készen volt minden viadalra és minden önfeláldozásra az ő hazájáért, szabadságáért, alkotmányosságáért. A magyar ruha, a melyet mindig visel, az egyetlen harmónikus

len egy szélhámos se adja ki magát olyan embernek, a ki kevesebb, kisebb, értéktelenebb nála. A ki váltót hamisít, az is olyan ember nevét rajzolja oda az «ürlapra», a kinek a neve módban, hitelben, megbízhatóságban nála többet jelent. Megtörtént már, hogy egy borbélylegény vagy örökké facér kereskedősegéd grófnak adta ki magát, hogy hiszékeny embereket becsaphasson; de arra még soha se volt eset, hogy hasonló czézből egy gróf borbélylegénynek vagy kereskedősegédnek adja ki magát. Ebből a valóságból egyenes logikával következik, hogy a kinek a nevével visszaélnek, annak ez a tény bizonyos elismerést is jelent. Elismerést annak, hogy a neve érték, a mit be lehet váltani. Így állván a dolog, Kecskeméthy Győző úr, a kiváló lappangó, a héten egy olyan dicsőség örömet élvezheti nagyszerűen megőrzött magányában, a melyről e nagyszerű férfiú képzeletének legmerészebb szárnyalásában is alig ábrándozhatott. A kitűnő tolvajnak ime egy erkölcsi sikert is tartogatott deris és pajzán végzete. Kiderült, hogy — visszaéltek a nevével. Akadt egy szélhámos, a ki azzal csapott be egy jámbor atyáit, hogy ő Kecskeméthy

nyugalomba vonult és pihent a babéraján. Egy halkabb csalást, huncutságot olykor-olykor bizonyára pihenőjében is elkövetett — már csak azért is, hogy a talentuma be ne rozsdásodjék — de nagyobb akcióktól óvatosan tartózkodott. És talán nem is művel ilyet soha, ha közbe nem jő a köpenicki kapitány. Egy olyan szélhámos-bravour, a mely nagyon alkalmas volt rá, hogy homályba borítsa Strassnoff Ignác minden dicsőségét, detronizálja és második helyre szorítsa őt a szélhámosok birodalmában. Ez a veszedelem volt az, a mely megmozgatta Strassnoff Ignácot. Rehabilitálnia kellett magát. Ténnie kellett valamit, még pedig valami nagyot, sőt valami még nagyobbat. Így született meg a nagy Ignác legújabb hőstette: a zagrábi kaland. El kell ismerni, hogy koncepcziójában nem áll mögötte a köpenicki esetnek. Olyan vállalkozás volt, a melyt csak mester merhet: széles, erős, lendületes és vakmerő. A vége az lett, hogy Strassnoff Ignácot nyakon csípték. De megvizsgálatódnak azzal, hogy immár a köpenicki kapitány is börtönben ül. Tehát nem fenyegeti az a veszedelem, hogy «időközben» lefőzheti.

A nagykövet megérkezése.

PALLAVICINI JÁNOS ÖRGRÓF, ÚJ OSZTRÁK-MAGYAR NAGYKÖVET FOGADTATÁSA KONSTANTINÁPOLYBAN.

Bilse hadnagy. Szerencsés embernek lenni bizonyára kellemes dolog, de jaj annak az embernek, a ki játékot úz a szerencséjével és még inkább jaj annak, a kivel játékot úz a szerencse. A siker csak annak jelent igazán jót, a kinek az érdeme, a tehetsége révén eredendő és valóságos joga van hozzá, a kinek megadott az erő, hogy maga alá törje és minden szükséges alkalommal újra meg újra meghódítsa. A kit azonban csak a véletlen, a trefás szerencsének egy játékos ötlete emelt egyszer a nyergébe, annak jobb lett volna gyalogszerrel maradnia, mert a mélységbe rohan, ha azt hiszi is, hogy a magasságba emelkedik. A szegény fiatal Bilse hadnagy énekelhetne erről egy hiteles dalt, ha csakugyan tudna dalolni. Ezzel a boldogtalan kis hadnaggyal megesezt, hogy egy csodálatos reggelen egyszerre csak a hirnév és a dicsőség nyergében találta magát. Irt egy könyvet egy kis garnizon titkairól. Nem volt író munkája és a mi benne volt, nem volt irodalom. Csak hűségese följegyzése olyan dolgoknak, a melyeket mindenki sejtett, de kevesen láthattak. Művészetlen, de hiteles. Nem poéma, de dokumentum olyan dolgokról, a melyek rengeteg embert érdekeltek és a melyekre mindenki kíváncsi volt. Nem egy nagy kitalálás, de egy nagy leleplezés. A szenzáció, a melyet keltett, inkább egy brosúrának a sikere volt, mint egy regényé: de azért szenzáció volt és siker. És mert vád, üldözöttség, dicsőség, hirnév és arany egy könyv lapjairól ömlött Bilse hadnagy felé, ő irodalmi eredménynek érezte azt, a mi igazában csak egy indiscretio eredménye volt. A kis Bilse abba a nagyon érthető tévedésbe esett, hogy ő proféta, holott alig volt más, mint fecsegő. A mint kitétték a hátsereg-ből és nem tudott többé pletykákat elmondani, nem is tudott többé elmondani semmit, a mi az emberek érdekelte volna. A karrierja úgy mult el, a hogyan egy botrány elmúlik és kifogyván a mások botrányaiából a szegény kis Bilse hadnagy, immár legfőleg a maga botrányaival foglalkoztathatta az embereket, a kiket a zizenyős új regényei nem érdekeltek többé. Először váltót hamisított, azután szélhámoskodott és végül a hétén — megszökött. A siker paripája egyszer a háttára kapta, azután ledobta, mostan el is gázolta. A nóta régi, de hisz Bilse hadnagynak épen az volt a végzete, hogy — nem tudott új nóta.

II. RÁKÓCZI FERENCZ MAKOVICZAI URADALMA.

II. Rákóczi Ferencz dícső fejedelmünknek Sáros vármegyében nagysárosi birtokán kívül még Makoviczán (jelenleg Zboró) is jelentékeny birtoka volt.

Zboró Sáros vármegyének legészakibb részén, a makoviczai járásban Lengyelország határától alig néhány kilométernyire, a festői, fenyőerdőkkel borított Beszkidek hegylánczai közepette fekszik.

Indulás a nagykövetségre.

A szegényes külsejű tót falu legfőbb, úgy szólván egyedüli nevezetessége a Rákócziak híres várkastélya és a községtől északra emelkedő erdőshegyen Makovicza várnak — mintegy 460 méter magasságban fekvő — festői romjai.

A vár azon fontos forgalmi és közlekedési útvonal mentén épült, mely a Fekete-tengert a Kelet felé összeköti. Ez az útvonal a duklai szoroshoz vezet, miért is hadászati szempontból még manap is jelentékeny; 1849-ben, a muszka inváziókor is ezen az úton jött be az orosz hadsereg zöme.

A vár keletkezési ideje az ós homályba vész el. A monda szerint az itt lakó szlávok építették. Történetére vonatkozó hiteles adataink csak a XI. századtól kezdve vannak, a mikor is IV. Béla király a saját vereség után sárosi tartózkodásakor azt Makónak, Detrik atyjának adományozta.

A bártfai városi levéltárban őrzött XV-ik századbeli okmányok arról tanuskodnak, hogy a vár birtoklása az 1430. év körül az olnódi Zudar család tulajdonába ment át. De a XVI. században már a Tarcazy családé egészen 1548-ig, a mikor is I. Ferdinánd a Szapolyai-párti Tarcazy Györgyöt a váról megfosztja és azt hívének, Serédy Györgynek, Kassa város főkapitányának adományozza. 1550-ben Tarcazy Katalin, Podmaniczky Mihály özvegye és Tarcazy János leánya, valamint Hagymásy Kristóf, Tarcazy Luczának, szinte Tarcazy János leányának fia, pörbe idézik Serédy Györgyöt a makoviczai-zborói vár birtoklása miatt. S bár a pör az ő javukra dől el, Serédy még sem engedi a jussát. Erre végrehajtásra kerül a sor, de a végrehajtó bizottság tagjait Serédy György várnagya Elek, urának utasítása folytán, kivont karddal fogadja s a végrehajtásnak ellene szegül.

Serédy György halála után Serédy Gáspár, a felvidék egyik leghatalmasabb és leggazdagabb embere, lett a vár ura. Unokáinak gyámja, Janusius ostrogi herceg a Rákócziaknak adta el 80,000 aranyért a hozzá tartozó uradalommal együtt a várat, melyet 1684 október 14-ikén Schultz osztrák tábornok Zrinyi Ilonától elfoglalt és lerombolt.

Később az Aspremont-család birtokába került, de annak magvaszakadtával Erdődy Juliára szállott. Ma pedig Clary osztrák gróf birtoka.

A vár nemcsak hadászati, hanem műtörténeti és építészeti szempontból is érdekes és számottevő szép műemlék.

Hármas körfalból álló erődítménye, bástyatornyai, — melyeken szgraffító díszítményű kerekben a fal vakolatrétegébe illesztett, de már alig olvasható feliratok maradványai vehetők ki, nemkülönben hatalmas és még most is dacos kinézésű donjonja, öregtornya, melynek alját közsiklába vájt üregek (valószínűleg börtön helyiségek) foglalják el, — valóban nagyszerű látványt nyújtanak.

Az egyik bástyatornyon levő: «ANDREANSKYNTZ ANNO 1179». felirat azt bizonyítja, hogy Kuntz András, ki bártfai (XVII. századbeli) építész volt, a vár javításán dolgozott.

Sajnos, e nevezetes, nagyszerű és hajdan fon-

tos vár ma már teljesen romban hever, s a mit még a romboló emberi kéz abból hátrahagyott, annak elmulását siettetí a pusztító vihar és a mindent megemészto enyészet.

A mennyire érdekes még jelenlegi állapotában is a vár, ép oly nagyszerű a községben levő várkastély, kéttornyú vártemplomával, híres hársfáival és óriási istállóival. Rákócziak nemcsak kedvelték, de szívesen is időztek és tartózkodtak ezek közt, a most oly csendes és elhagyatott falak között.

1666-ban I. Rákóczi Ferencz menyasszonyát, Zrinyi Ilonát Zboróra hozza. Bártfán való útutaztában a polgárság a városházán fényesen megvendégeli őket. A lakoma 154 frt 60 denárjába került a városnak s ezenfelül a Magisztratus a bájos menyasszonynak még egy 94 frt 75 denárért készült arany serleget is adott ajándékba. De alig 10 évi boldog házasság után a csontkezü halál zörgetett be a zborói vár kapuján.

A végtelen csapás ellenére, mely a dícső emlékü Zrinyi Ilonát e helyen 1676. év július 8-án, férje I. Rákóczi Ferencz erdélyi fejedelmének elhunytával érte, már 1679. év szeptember első napjaiban gyermekei és udvarnépe kíséretében Zboróra utazik, hol részint a kastélyban, részint pedig az e fölött uralgó Makovicza várában tölti el az év hátralévő részét, sőt még a következő 1680-iki tavasz is itt érte őt.

Péchy Gábor Hertnekről, ugyszintén Kazinczy Péter is 1680 március 21-én Bártfáról Zboróra ír Zrinyi Ilonának, ki maga is «In castello Zboró» írja leveleit.

Itt Makoviczán találkozok először személyesen gróf Thököly Imrével, a kurucz királlyal, — ki ekkor már ország világ tudomása szerint — mátkája.

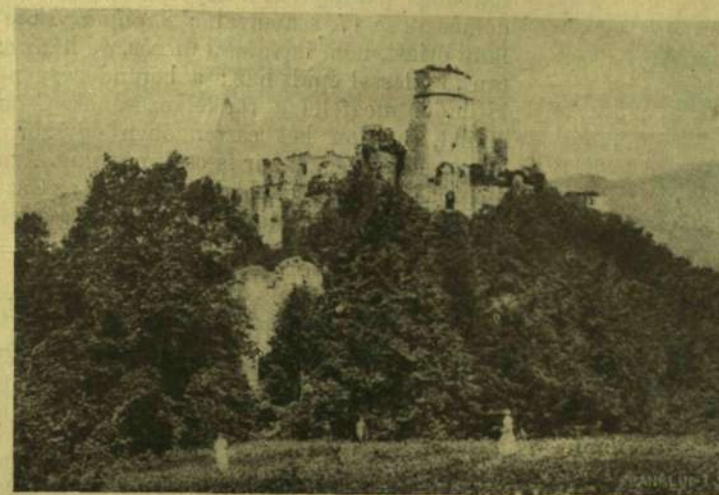
Thököly február hó 19-ikén hétfőn felizent, hogy személyesen fogja előtte hódolatát kifejezni. Zrinyi Ilona fejedelmi pompával ebédre várta jegyesét, ki fényes kísérete élén megjelent előtte.

Thököly leendő mostoha fiát, az akkor még csak négy éves Ferkót e napon látta legelőször az akkor még csak nyolcz éves Juliánkával együtt, kikkel igen szeretetteljesen bánt.

Thököly 1683 május 6-ikán Zborón keltezi rendeleteit a szepesi kamarához, de Zrinyi Ilona is május 13-ikán resolválja hátiratilag a Bártfáról férje által kiűzött s most Sztropkón ideiglenes menhelyet talált szent. Ferenczrendű barátok kérvényére, hogy az elhunyt első hitesztára lelki üdvéért mondanó misék fejében számukra tett kegyes alapítványának kamatai továbbra is kijárjanak nekik.

Nem esoda tehát, ha e kedvelt tartózkodási helyet azután nagyobbították és díszítették. A zborói inventariumból megtudjuk, hogy 1662-ben Rákóczi László építtette a parochialis templom boltozatát és tornyát.

1663-ban azon templom sírboltját öregebb Rákóczi Erzsébet építtette, beteges állapotban. E sírbolt a főoltártól a szentély mellett jobbra áll, melyben az Aspremont-család tagjai közül

A ZBORÓI VÁR.

A ZBORÓI KASTÉLY.

hármán — az utolsó három sarj — aluszszá örök álmát.

1691-ben az anyateplom nyugati oldalán egy kis kápolnát Rákóczi Julianna építtetett.

E zborói úgynevezett «udvari kápolná»-ban alapítványi isteni szolgálatokat tartottak és tartanak a következő sorrendben: Május 19-én halotti istentiszteletet Rákóczi Juliáért, ki 1717-ben halt meg, június 14-ikén Báthory Zsófiáért, július 8-ikán II. Rákóczi Ferenczért.

Ezen adatokat a zborói anyakönyv alapítványos isteni szolgálatokat tartalmazó tábláján találjuk.

A templom déli tornyán függő XVII. századból származó harang, mely II. Rákóczi Ferencznek Kassán most lezajlott temetésén oly meghatóan szólott, Rákóczi György öntette.

Felirata:

NON EST CVRRENTIS NE QUE VOLENTIS
SED MISERENTIS DEL

A templom egyházi öltözetei közül csaknem minden régibb darab a Rákócziak ajándéka. Különösen szép az az érdekes és művészi aranyhímzéssel borított palást, mely 1873-ban a bécsi világiállításon is feltűnt és mely 1696-ban készült s Rákóczi Julia saját kezemunkája.

A hatalmas, tágas istállók keletkezési ideje is a Rákócziak korára esik. Egyik gotikus bejáró ajtó fölött a következő chronosticon olvasható:

FRANCISCVS: RAKOCZY: ELECT. PRINCEPS
TRANS: ANNO: DNI: 1660: D: 1: JVLII

A várkastély mögött két hársfasétány áll, azon száz hársfa, melyet a fejedelem okleveleiben is megemlít: datum Zboroviae sub centum tillis. Igaz, sok kivesszt már közülök, de pótlják újakkal.

A Bártfa és Zboró között levő országút mentén találunk egy kápolna alakú háromszögletű emléket, az úgynevezett Serédy-emléket.

Az emléket a hozzája fűzött monda nemcsak

A ZBORÓI TEMPLOM.

érdekessé, hanem az a körülmény, hogy alkalmasint a XIII. század végéről, — vagy a XIV. század elejéről származó s hazánkban egyedül álló román stílusú kápolna, — egyúttal becselessé is teszi.

A kápolna háromszögű felépítménye áttört kettős félkörívű ablakai, lapos kővekből álló tetőzetével határozottan emlékeztet a román kori építményekre.

Az emléket, illetőleg délkeleti oldalán beállított táblán féldomborműben egy feszület alatt két oldalt Janusius pánczélos alakja és neje Serédy Zsuzsanna térdelnek, a másik oldalán Serédy Gáspár osztránon álló pánczélos alakja látható, alatta: HOC EST SEREDY GÁSPÁR felirattal. A harmadik oldalon levő táblára pedig a következő szöveg van bevésve:

ILLVSTRISSIMVS | PRINCEPS. DOMI | NVS.
D. JANVSSIVS | DVX IN. OBSTROG | COMES
DE TARNO | PALATINVS WOLYHI | NIAE ETC
CUM SUSANN | SEREDI CONSORTE | SUA HOC
OPVS RE | NOVARI CURAVIT | A. D. M. 590. | DIE
DECIMA NONA | JVLII.

A szép népmonda szerint, 1640-ben I. Rákóczi György meglátogatja rokonát, Zboró várának akkori urát Serédy Gáspárt.

Ez alkalommal nagyon megtetszett Rákóczi Györgynek a regényes fekvésű, gyönyörű vár és eltökélte, hogy bármily áron is megveszi Serédytől. S mindjárt ajánlott is tett a vár megvételére. Serédyt nagyon meglepte a fejedelem kívánsága, de mert ajánlatát nem akarta visszautasítani, oly feltételhez kötötte, melynek teljesítését lehetetlenségnek tartotta. Azt kötötte ki ugyanis, hogy ő a várat a fejedelemnek átengedi, ha az neki Zborón azon naptól számított egy esztendő alatt lefizet 30,000 darab aranyat, melyeket mind ugyanegy évben vertek s melyeken rajtok legyen úgy Erdélyország, mint a Rákóczi-ház címere.

A fejedelem e föltétellel is megkötötte az alkut.

Serédynek egy év múlva, — akkor már rég elfelejtette az alkut — jelentik, hogy az úton társzekeret tartanak a vár felé, melyeket a fejedelem «kék» lovassága kíséri.

Ekkor hírtelen eszébe jut az alku s a mikor a szekerek fölérkeztek a vár udvarába, elrendeli, hogy a hatalmas borszások tartalmát egyik termében ürítsék ki. Ott aztán megolvasta, megvizsgálta az aranyakat s miután meggyőződött, hogy egytől-egyet az alku szerint vertek, nemes emberhez illően átengedte a várat a fejedelemnek. De a mikor pejjparipáján a várból kivonult, végtelen keserűség lepte el szívet s arra a helyre érve, hol jelenleg az emlékkápolna áll, még egy búcsú pillantást vetett volt kedvencz várára, a mikor is szíve fájalmában megrepedt.

Eme gázos elmulásának emlékére építtette özvegye, Mérey Anna ezen kis kápolnát.

Kuhárszky László.

A MISKOLCZI GÖMÖRI PÁLYAUDVARON TÖRTÉNT VASUTI ÖSSZEÜTKÖZÉSÉRŐL.

AZ OSZTRÁK DELEGÁCIÓ BUDAPESTI HÁZA AZ AKADEMIA-UTCÁBAN.

A BUDAPESTI OSZTRÁK HÁZ.

A mi házat a dualizmus a közös intézmények számára emelt: egy se épült magyar földön. Bécsben van a palotája a közös külügyminiszternek, a közös hadügyminiszternek, a közös pénzügyminiszternek. Egyiknek se Budapesten.

Van azonban a magyar fővárosban is egy palota, a melyet a Hatvanhéttel szabályozott dualizmus emelt. De ez a palota nem közös. Ez egészen osztrák. Az egyetlen ház Budapesten, a melyre ki lehet tűzni a fekete-sárga zászlót, a nélkül, hogy bárkinek is eszébe juthatna megharagudni érte.

Ez a palota a bécsi Magyar Ház pendantja. Az Osztrák Ház. Sokkal fiatalabb, mint a miénk az osztrák fővárosban. A magyar államkincstár már száz esztendőnél nagyobb idő óta háziúr volt Bécsben, mikor a császári királyi osztrák kincstár is háziúr lett Budapesten.

PLITVICZAI VIZESÉS. — Unger Emil fényképe.

A delegációk intézménye is megvolt már három évtizednél tovább, a nélkül, hogy az osztrák delegátusok tanácskozásának a magyar fővárosban saját hajléka lett volna. A magyar országos bizottság készen találta az intézmény tanyáját a bécsi Magyar Házban, de az osztrák delegáció, ha Budapesten ülésezett, »partáj»-sorba került: a »Hungária-szálló» nagytermét bérelte ki ülésezése idejére minden második esztendőben. Csak nehezen és nagyokára tudták magukat rászánni az osztrákok, hogy Budapesten házat építsenek. Lehet, hogy nem bíztak az egész intézmény hosszú életében; lehet, nem igen akaróztak nekik hozzájárulni a magyar főváros díszítéséhez.

De mikor látták, hogy a delegációk intézménye csak nem akar elhervadni és hogy épül Budapesten annyí ház, hogy meg se kottyan, ha egy hiányoznék, végre mégis csak rászánták magukat a budapesti háziurasságra. Az Osztrák

Ház ott áll nem messze a magyar parlament hatalmas palotájától, a Lipótvárosban, az Akadémia-utca 17. számával a kapuján. Nem valami óriási, nem is valami díszes, de határozottan jó ízléssel épült ház; a berendezése pedig kitűnően megfelel a rendelkezésének. Csöndes épület, minden két esztendőben egyszer van benne elevelenség, akkor is csak napokig. Azután megint becsukják az ablaktáblákat és az Osztrák Ház békében alszik tovább.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Tompa Mihály élete és művei. Tompa életét megírni szép és hálás feladat, nemcsak a költő érdekes, rokonszenves alakjánál fogva, hanem azért is, mert nagy költőink közül talán őt hanyagolták el legjobban az irodalomtörténetírók és kritikusok. Lévy József főljegyzésén kívül jóformán semmi érdemleges dolgot nem írtak róla s költészetéről. Jó alkalma lett volna tehát Lengyel Miklósnak, a ki most elég terjedelmes könyvben vállalkozik Tompa méltatására, hogy mint fiatal író gyors és szép sikert arasson. Bugzalmában nincs is hiányosság; a kérdésre vonatkozó irodalmat alaposan áttanulmányozta s magával Tompával is sokat foglalkozott. Könyve mégsem mondható jó könyvnek. Életrajzi részeiben még csak élvezhető, a szerzőnek elég élénk, világos a stílusa, az adatokat jól tudja csoportosítani s érdekesen elbeszéli. Hiányok és hézagok itt is vannak; pl. Tompa betegségéről sokat beszél, de az olvasó mégsem tudja meg, miféle természetű bajban szenvedett a költő egész életén át. Haldoklását pedig sokkal erőteljesebben, drámaibban lehetett volna megírni a közismert adatok alapján. Mindennél azonban sokkal nagyobb baj az, hogy a könyv alig ad fogalmat Tompa egyéniségéről, lelki életéről és költészetéről. Beszéli sokat beszél ezekről, de keveset mond, inkább frázisokkal dolgozik, mint meglevő erejű penetrációval. Arról, hogy miként függ össze Tompa költészetének fejlődése kora társadalmi, politikai és irodalmi életével, hogy mi volt költő hitvallása, mi a lelke költészetének, nem hallunk egy komoly szót sem. Leggyöngébb pedig a kritikában. Költeményeit sorra veszi és majdnem valamennyit ismerteti, bírálja, de ez a kritika oly alacsony színvonalú, annyira iskolás ízü, hogy nem magyaráz semmit és nem ad fogalmat semmiről. Mikor pl. Tompa költészetének legfontosabb részéről szól, a hazafias allegoriákról, előbb hosszúságos és meglehetősen üres általánosságokat kell olvasnunk az allegoriáról általában, azután sorban következik az egyes allegoriák tárgyalása: előbb tartalmuk összefoglalása, azután egy kis gáncs, meg egy kis dicséret. Az egész kritika csupa mozaik-darab, melyet az olvasónak kell nagy fáradtsággal összerakni s a mikor összerakta, akkor derül ki, hogy semmit mondó, semmit nem jellemző a kép. Ez nem a mai kritika színvonalán álló módszer, mi a költő lelkét akarjuk meglátni költeményeiben s az életrajziról ennek felmutatását várjuk; ennek hiányáért nem kárpótol az, ha megtudjuk, hogy az egyik költeménynek jó a szerkezete, de nem elég költői a befejezése, a másiknak pedig kitűnő a feldolgozása, de nem logikus a gondolata. A jó életrajz legyen olyan, mint a jó arckép: a tárgyat alak lépjen ki meglevően a könyv sorai közül, a maga egész testi és lelki valóságában, mert különben az egész dolog nem sokat ér. Ezt megcsinálni Lengyel Miklósnak nem volt elég ereje, felfogása nem elég érett, szempontjai nem elég magasak, tekintete nem hat elég mélyre. Tompa életrajzát még majd csak ezután fogják megírni s a ki ma akar róla annyira-mennyire tájékozódni,

MALOM MELLETT. — Csütary Kálmán fényképe.

A FŐISKOLAI HALLGATÓK AMATEUR-FÉNYKÉPÉSZETI KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

még mindig a Lévy vázlatos kis munkájához kell folyamodnia.

Késő szerelem. Beniczky Bajza Lenke neve ma már fogalomná vált az irodalomban, mert nálunk jóformán 6 képviseli egymaga a regénynek az a fajtáját, a melyet a németek *gouvernant-regénynek* neveznek s a melynek nincs egyéb czélja, mint hogy az olvasót kellemes, változatos és rokonszenves mesével szórakoztassa. A kritikusok nagyon haragsznak az effajta munkákra, a legrosszabb kisérletekre nem pazarolnak annyi gúnyt és lenézőst, mint a francziák Ohnet, a németek Marlitt regényeire. A nagy közönség — nem a finom műértők csekély számu csoportja, hanem az irodalomban merő szórakozást kereső tömeg — homlokegyenest ellenkezőleg vélekedik. S mint minden ilyen vitában, igaz van mind a kettőnek — a maga szempontjából. Az ilyen regények az irodalomban nem hagynak nyomot, de egy értük mégis van: ép azokkal kedveltetik meg a könyvet, az olvasást, a kik nélkülük mindennemű szellemi táplálék nélkül maradnának, mert az igazi, magas színvonalú irodalom élvezetére nincs elegendő műveltségük és lelki elmélyedésük. Ők az a híd, a mely összeköti a ponyvát az irodalommal s ebben — akárki mit mond — van érték és fontosság, melyet csak a góg és elfogultság nem lát be. — Mindezeket abból az alkalomból láttuk szükségesnek elmondani, hogy most jelent meg esinos, illusztrált kiadásban Beniczky Bajza Lenke egyik posthums regénye, a »Késő szerelem». Egyike a népszerű írók legutolsó munkáinak. Mint előzői, bizonyára nagy és hálás olvasóközönségre fog találni ez is.

Francia füzet Rákócziáról. Egy emberöltő óta Párisban élő derék írónk, Bertha Sándor, a kinek már egész halom a magyarságot ismertető francia könyvet köszönhetünk, most egy 72 lapra terjedő füzetben megírta II. Rákóczi Ferenc életrajzát a francia nagy közönség számára, a fejedelem s társai hamvainak hazahozatala alkalmából. Rákóczi alakja nagyon alkalmas arra, hogy az ő révén kissé közelebb kerüljön a francziák érdeklődése irántunk, annál a sokféle vonatkozásnál fogva, a melyben XIV. Lajosnál s a francia nemzetnél állott. A Bertha Sándor kis munkájának egyik fő érdeme, hogy ezeket a kapcsolatokat kellően kiemeli és megvilá-

gítja. Egyebekben is az életrajz a források beható ismeretén alapul, világosan és vonzóan van előadva, a mi azt a reményt erősíti meg, hogy érdeklődő olvasókra fog találni. Szerényen csak életrajzi vázlatnak nevezi magát a czímlapon, de a mit ad, az épen elég az átlagos francia olvasónak tájékoztatására. A jórávaló kis füzet Párisban, a H. Le Soudier czég kiadásában jelent meg s ára egy frank.

Magyar frók élete és munkái. A magyar bibliographiai tudomány fáradhatatlan művelője, Szinnyei József jubileumot ünnepel: most jelent meg nagy

lexikális életrajzi művének, a »Magyar frók élete és munkái»-nak századik füzetét, a mely egyúttal a XI. kötet 9. füzet. Mennyiségre imponáns munka: immár 21, 177-re rug azoknak a magyar írónak a száma, a kiknek életét s munkáit ismerteti, lehetőleg pontos bibliographiai adatokkal. A századik füzet befejezi az R betűvel kezdődő nevű írók sorát s a Rozgonyi és Rybay nevek közé eső 195 fró életrajzát adja.

Új könyvek:

Tompa Mihály élete és művei. Irta Lengyel Miklós. Budapest, Athenaeum; ára kötéve 4 korona.

Késő szerelem. Regény, írta Beniczky Bajza Lenke. Budapest, Franklin-Társulat; ára 3 korona.

Magyar írók élete és munkái. A M. T. Akadémia megbízásából írta Szinnyei József. 100-ik füzet, XI. kötet 9. füzet. Budapest, Hornyánszky Viktor. Egy-egy füzet ára 1 korona.

Koszori. A magyar protestáns irodalmi társaság népies kiadványai 10 füzet. Budapest, Hornyánszky Viktor könyvkereskedése. Minden füzet ára 8 fillér.

EGYVELEG.

* Ezelőtt hatvan évvel Indiában mindössze 150 ezer bensülött gyermek járt iskolába. Az idén ezek száma a négy milliót jóval túlhaladta.

* Angliában évenként 1086 millió korona értékű csizma készül. Ebből 90—95 millió értékű áru Amerikába kerül.

* Minden pénteken este a londoni központi postahivatalból Kínába, Japánba s a világ egyéb részeibe küldött levelek, újságok s egyéb csomagok súlya 80—90 ezer kilogramm közt szokott váltakozni.

A legújabb amerikai összetélt, divatos kellemes, vonzó illatot árasztó parfüm a »Diana varfeum», Urak, hölgyek egyaránt csodákat beszélnek a pikáns, elbtvölő illatáról, melyet a pesti urak hölgyek egyszerre felkaptak. Eredeti 5 koronás nagy üvegekben szállítja a magyarországi főraktár Erenyi Béla Diana-gyógyszer-tára, Budapest, Károly-közt 5.

Bob-hashajtó a legkellemesebb (10 fillér.)

Az idő pénz az angolok közmondása és minden okos és józanul gondolkodó emberé is. Hogy az időt pontosan meghatározhassunk, szükségünk van egy megbízható időmérőre — egy jól járó órára. Ilyen azonban ritkaság. A legtöbb épen akkor mondja fel a szolgálatot, a mikor leginkább szükségünk volna rá. Egy rossz óra sok kellemetlenségnek, némelykor súlyos következményű szerencsétlenségnek kuforrása. Ezért ajánlatos órákat megbízható óráknak beszerezni, a melyen Konrad János első órágyára Brúxben, mely czég egyszermind mindennemű arany és hangeszer-árúknak elsőrendű beszerzési forrása. Nikkel-remon-toir óra 2 frt. Nikkel-ébrésztő 1 frt 45 kr., 3 drb 4 frt. 3 évi irásbeli jótállás mellett. Kérjen 1000-nél több ábrával ellátott árkatálogoszt, melyet Konrad János Brúx 736. (Csehország) bárkinek ingyen és bérmentve küld.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Pásztr Vilmos nyug. királyi kuriai bíró és a fehértemplomi királyi törvényszék elnöke, volt országgyűlési képviselő 69 éves korában Verseczen. — Felső-kubini és deménfalvi KUNYI ANKEL ügyvéd, az eperjesi ügyvédi kamara elnöke, Sáros vármegye közigazgatási bizott-

ERDEI ÚT. — Csütary Kálmán fényképe.

PARTI RÉSZLET. — Nyáry László és Jenő fényképe.

A FŐISKOLAI HALLGATÓK AMATEUR-FÉNYKÉPÉSZETI KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

ságának és Eperjes város képviselőtestületének tagja, az eperjesi ág. ev. egyház presbitera 81 éves korában Eperjesen. — JUBÁSZ JÁNOS 73 éves korában Győrött. — RÉTY ANTOS JÁNOS 48-as honvéd, vezérkari alezredés 85 éves korában Abonyban. — ZETELAKI BIRÓ FERENCZ nyug. róm. kath. főgimnáziumi tanár 68 éves korában Maros-Vásárhelyen. — TOMKAI JÓZSEF TOMKA JENŐ m. földhivatalvezető nyug. ügyész 57 éves korában Taraszközön. — MAROSBOGÁTI BOSÁTHY GYULA nyug. főszołgabíró, földbírtokos és Csikvármegye törvényhatósági bizottságának tagja 56 éves korában Csikszenttamásán. — KUMITS JÓZSEF székelyhídi csendőrfőhadnagy Raguzában. — STRAUBERT ODÓN nyug. főgimnáziumi tanár 72 éves korában Gyulafehérváron. — MEISZLINGER ALAJOS nyug. pénzügyminiszeri számtanácsos 74 éves korában Budapesten. — RUSZKABÁNYAI HOFFMANN EMIL 74 éves korában Nagybányán. — NÉMETH SÁNDOR 48-as honvédszázados, a Sebes Körös ármentesítő társulat nyug. tisztviselője, az ugrai választókerület 48-as és függetlenségi pártjának elnöke 78 éves korában Nagy-Harsányban. — FADYAS PÁL, a győri ág. ev. hitvallási egyházközség nyug. igazgató-tanítója 69 éves korában Győrött. — FÖRSTHÉY JÁNOS Hajdumegye törvényhatósági tagja, földbírtokos. — PAVELKA KÁROLY nyug. m. kir. posta- és távirati felügyelő, 54 éves korában Besztercebányán. — AGGTELEKI BEZANOVICS FERENCZ nyarbitokos 69 éves korában Erimhályfalván. — ZSUPÁN GYULA 46 éves korában Kaposváron. — DR. CSERNÁTONY KÁLMÁN törvényszéki joggyakorló 24 éves korában Miskolcson. — ERTEL FERENCZ nyug. pénzügyminiszeri tisztviselő, a Pesti magyar kereskedelmi bank józsefvárosi fiókjának napibiztos 79 éves korában Budapesten. — ACS KÁROLY gyakorlati ügyvéd 60 éves korában a fejérmegyei Adony községben. — SZABÓ EDÉP pápai kereskedő 72 éves korában.

Mészáros LAJOSNÉ, szül. Hajdu Ilona 51 éves korában Mezőtúron. — GRÁF GYULÁNÉ Nagyváradon. — HARTMANN ALADÁRNÉ, 26 éves korában Nagyváradon. — Jelitai WOYCZCHOWSKI MARIKA okleveles tanítónő 19 éves korában Budapesten. — GÓLIÁN JOLÁN 46 éves korában Léván. — SZÉKI KELEMENY GÁBORNÉ, szül. Gálliny Eleonora 20 éves korában Budapesten. — FELSŐSZOPORI TÓTH JENŐNÉ, szül. tőreki Tőreky Irén 24 éves korában Budapesten. — ÖZV. WETZEL JÁNOSNÉ, szül. Weszely Karolina 83 éves korában Szekesfejérváron. — JÁRAI ÁRPÁDNÉ, szül. Somai Jolán 32 éves korában Mifalván. — FISCHOF JÓZSEFNÉ, szül. Boxhorn Johanna 52 éves korában Nyitrán. — HORVÁTH KÁLMÁN, szül. Purth Irma 42 éves korában Máramaros-Szigeten. — BITTERMANN NÁNDORNÉ, szül. Szabadka Magdolna 57 éves korában Zomborban.

Szerkesztői üzenetek.

Erzsébet asszony szerencsése. Erzsébet történet, egy-két jó megfigyelés, meglehetősen lapos előadás, — nem közölhető.

Rákóczi hársfái. A nekünk beküldött Rákóczi-versekre vonatkozó általános ismertetés alól ezt ki kell vennünk, mert ha nem igazi, megkapó költői munka is, íróember keze nyomát viseli magán. Van benne bizonyos bágyadt hidegség; az érzés nyilván erősen lehűlt, míg az agytól a toll hegyéig jutott, — de van benne gondolat és kifejező magyar nyelv.

Ősz. (I-II). Hangulatos, tetszetős, de jelentéktelen dolgok. Irodalmi törekvés és érzéklet árulnak el, de nem az irodalmi siker eleméit.

Édes anyám. Paróchiához stb. A ki ezeket a verseket írta, talentumos embernek látszik, vannak stírfái, mint pl. a „Paróchiához” eleje, a melyek érdeklődést keltenek további fejlődésre el.

Legyen meg a te akaratod. A kis elbeszélésben vannak jó vonások, a mi igényeinknek azonban nem felel meg. A kéziratot visszaküldünk, de levelelben nem írta meg, hova.

A keleti pályaudvaron. A föld beteg. Ugy látszik, szunnyadnak a lelke mélyén olyan gondolatok, a melyekből lehetne költői gondolatokat formálni. Egyelőre legalább, hiányoznak az erre való eszközei; gondolat és szó nem találának biztosan egymásra, nincs költői nyelve.

Anyám sírjánál. Van egy-egy költőbb fordulata, de sokszor téved lapos prózába.

Csillagok. Bogár. Illúzió. Elég csinos, tetszetős, de közepszerű dolgok, a hatásuk együtt véssz el az olvasás pillanatával.

SAKKJÁTÉK.

2512. számú feladvány. Balla Zoltántól, Budapest.

Világos indúl és a harmadik lépésre mattot ad.

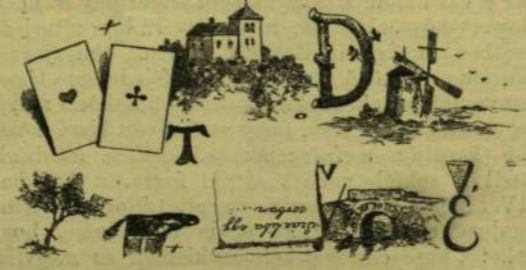
A 2505. sz. feladvány megfejtése Loyd Sámueltól.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét.
 1. Kf1-e2! 1. f2-f1 ♠ (a, b) 1. ... Ke5-d4
 2. Ke2-e3 2. H7-e1 2. B6-f4 ... c6-c5
 3. Fb5-e2 ♠ matt. 3. H matt.

(Ez a feladvány a „Chekmate” című sakkp feladványversenyen első díjat nyert. Esméje, — hogy a király esz-ra lép a huszárt megvédeni és megengedi a gyalog vezérré való átváltoztatást és sakkadást, — a legmeglepőbbek közé tartozik.)

Helyesen fejtették meg: Marényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — Szekeres László. — Gatterer Ferenc. — Kállai Béla. — Gürtler Albert. — Biharai Mór. — A „Budapesti Sakk-kör”. — A „Budapesti III. ker. Sakk-kör” (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Kintzsig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Nyársik Ágnes (Szeged). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A „Győri Sakk-kör” (Győr). — Szopkó Árpád (Körmöcsény). — Kádár Ferenc (Alédkubin). — A „Fransfeldi Olvasó Egylet”. — Róth Jenő (Fransfeld). — Kunzt János (Zölyombérez). — A „Zborói Társaság”. — A „Kaloosai Katolikus Kör”. — Wolf János (Kaloosa). — A „Sádi Társaság”. — Veörös Miklós (Zirz.). — Márkus Károly (Marburg). — Szemere László (Sárospatak). — „Leibici Gazdasági Kaszinó (Leibitz). — Ifj. Hubay Bertalan (Bodánvájak). — A „Dunaföldvári Egyenlőségi kör” (Dunaföldvár).

KÉPTALÁNY.

A 45-ik számban megjelent képtalány megfejtése: A nép nagyon szereti a dalt, úgy terem ajakán, mint a virág a réten.

Felolós szerkesztő: HOITSY PÁL.
 Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5.
 Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

„Henneberg” selyem
 csak közvetlenül! Fekete, fehér színes 60 krtól 11-35 frt méter-ként blézok és ruhákra. Bermezt és megvárnolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával, Henneberg selyemgyár. Zürich.

Salvator Lithion-forrás
 Természetes vasmentes kútvíz hatása
 vess-, hólyag-, rheuma- és kórványbántalmaknál, vese-, vesztési nehézségek, csukorbetegségek, a légző- és emésztési szervek hurutainál.
 Budapesten főraktár Édeskuty L. urnál.

Szólid beiföldi hangszerek szét-küldése legolcsóbb gyári árban.
 Közvetlen a forrásnál legolcsóbban lehet vásárolni. Székelyföld felől nem lehet beszerezni, mivel beszerzés megengedve, vagy a pénz visszadatik. Tanuló-hegedű már 4.80, 5.50, 6. —, 6.80, 7.50, 8.00 koronáért. Hangverseny-hegedűk K 12.50, 14. —, 17. —, 20.50. Orchester-hegedűk erős hanggal K 24, 28, 32, 36 Solo-hegedűk K 30, 40, 60, 120, 160. Hegedűvonal K —, 80, 1. —, 1.40, 1.80, 2. —, 2.40 és feljebb. Piccolók és furulák szólid kivitelben, K —, 90, 1.00, 2. —, 3. —, 7. — és felj. Clarinettek legújosa bkkivitelben kor. 9, 11, 12, 14 és feljebb. Székelyföld utánvéttel a gy. a pénz előleges beküldése mellett. Erzsébeti hangszer-kivitel cég.
 Konrad János Brűx, 744. sz. (Csehország).
 Nagy képes magyar árjegyzék 3000-nél több ábrával, kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Küldd az sz. év. orsz. kiállításra az I. díjjal.
GERTLER-ADOLF
 Kézmunka Iparos és Műrajzoló
 Budapest, VIII., József-körút 75.
 Nagy raktár előrajzolt, kezdett és kész kézimunkákban u. m. mindennemű hozzávaló anyagok és képek. Elvállal mindennemű hímzés, festés és művészi. Vidékre kívánatra nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Iskolák szállítója.

Kéje ingyen és bérmentve nagy képes magyar árjegyzék 3000-nél több ábrával, kívánatra ingyen és bérmentve küldök.
KONRAD JÁNOS
 első órágyára Brűx 733. szám.
 (Csehország.) Valódi ezüst remos loir óra K 7.00. Valódi ezüstlány K 2.50. Koczkázat kizárva 1 Becse-relés megengedve v. a pénz vissza.
 Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest Egyetem-u. 4.

Vásároljon Svájci selymet!
 Kérjen mintát a mi újdonságainkról feketében, fehérben vagy színesben K 1.15-től egész K 18-ig méterenként. Különlegesség: Selyemkelmék (tásasság, menyasszonyi, béli és utcai tolettokra, valamint blousokra, bélsére stb. Mi csak jótállással kezelt selyemzövetet adunk el dírekt magánfelteknek, vám- és portmentesen a lakásba szállítva.
SCHWEIZER & Co., Luzern U/31. (Svájcz.)
 Selyemzövet-kivitel. Kir. udv. szállító.

A legtekéletesebb
TOALET-ASZTAL
 kétszéken kívül az, mely Lux-féle piperezikkkel van felszerelve, mert ezek tapasztalat szerint a legjobban felelnek meg hivatásuknak.
KOLNI VIZ 1 kis üveg K —, 70, 3 üveg K 1.80 1 kőszép: K 1. —, 3 * K 5.60 (Eau de Cologne) 1 nagy * K 2. —, 3 * K 5.60
XYRIS-CRÈME Ára 1 korona (Höllgyop) 3 színben, felülm minden eddigi ilyenm készítményt Ára 1.20 K (Sáslilium-illat).
(SÁSLILIAM) a toalet-asztal dísz, csinos dobozban 4 korona 50 fillér. — Ugy erék, mint a legújabb angol és francia illatszerek, piperezikké kaphatók.
LUX MIHÁLY drogériájában
 Budapest, IV., Muzem-körút 7/1.
 Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KODAK
 Karácsonyi kosarak eredeti izléses kivitelben 30 koronától feljebb.
 Tartalom: 1 kodák, 1 napfény-tank-fejlesztő, 2 filmorsó, 1 csomag delko-papír, valamint az összes a fejlesztéshez szükséges eszközök.
 különösen ajándékokra alkalmas készítményekkel és film-orsóval 10 koronától feljebb.
KODAK - durranó - bonbonok
KODAK Ltd. WIEN, I., GRABEN 29. szám.

Karácsonyi kosarak eredeti izléses kivitelben 30 koronától feljebb.
 Tartalom: 1 kodák, 1 napfény-tank-fejlesztő, 2 filmorsó, 1 csomag delko-papír, valamint az összes a fejlesztéshez szükséges eszközök.
 különösen ajándékokra alkalmas készítményekkel és film-orsóval 10 koronától feljebb.
KODAK - durranó - bonbonok
KODAK Ltd. WIEN, I., GRABEN 29. szám.

ZENEMŰVEKET
 ROZSNYAI KÁROLY
 könyv- és zeneműkereskedésében
 IV. ker., Muzem-körút 15. szám alatt.
Bő zeneműárjegyzék
 Ingyen.

30 napi megtekintésre,

árjegyzék feltételei szerint, tehát kockázati nélkül küldöm utánvéttel a 963. számú „Néparat” harmónikát, hogy mindenki annak fölülmehatatlanságáról meggyőződést szerezhesen. Ezen harmónikának nemcsak a billentyű, de a mely hangok és légszelepek részére is szavatolt, el-törhetetlen pergőtollai vannak, továbbá 10 billentyű, 2 regiszter, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni szímben fényezés, fekete lécezett színes stílekkel, nikkeltet, dupla fuvóval, fúvószóval, Nagysága 31 x 15 cm. Darabja K 7.40 Magyar önképző-iskola minden harmonikához ingyen. Olcsóbb és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására főleg gyermekek részére K 2.50, 3.20, 3.80, 5.20, 5.80, 6.00, 6.50, 7.00, 7.50, 8.00, 8.50, 9.00, 10.40, 11.40, 13.50, 14.20 árjegyzékben található. Harmonikáimra ninesenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készítmény. Kérem ezt ügyembe venni. Ninesen kockázati felelősség megengedve, vagy a pénz vissza. Székelyföld utánvéttel az Erzsébeti hangszer-kivitel cég által.
Konrad János Brűx 743. sz. (Csehország.)
 Nagy képes magyar árjegyzék 3000-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve.

Színművek,
 monológok és dialógok
 teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

CALDERONI és TÁRSA
 látsszer raktár BUDAPEST, Kis híd-váozl-utca 1.
 Női színházi látcsövek* ogantívával. Színházi látcsövek alumíniumból. Prizmás látcsövek, Zeiss, Busch, Goerz, Hensoldt és az összes többi gyártmányok eredeti áron. Aneoid légsúlymérők. Hömörök. — Szemüvegek és orrszoptetők arany, double ezüst teknős és nikkelfogalattal. Lognettek arany, ezüst, double gyöngyház, ecaille blond, vöröses és barnás teknős fogalattal. Laternamagizikák, Drezdai experimentálószerkezetek, göngyövek, fényképezési készülékek és kellekek raktára. Kodak eredeti gyári áron. Földtekék stb.

KNUTH KÁROLY
 mérnök és gyáros 11409
 Cs. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója.
 Gyár és iroda:
Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
 Körponti víz- és gőzfűtésnek, légzsák- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.
 Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Van-e már gyermeküknek
 Horgony-Kőépítőszekrény? Ha igen, akkor ne mulassza el, azonnal a legújabb kőépítőszekrényárjegyzéket lent jengzett czégtől bekérni, hogy annak alapján a következő kiegészítőszekrényt kényelmesen kiválasszathass.

Ha azonban gyermekei még nem bírnak egy Horgony-Kőépítőszekrényt vagy tövedésből egy „Horgony” védjegy nélküli szekrényt, azaz egy utánzat birtokában vannak, akkor Önt nevére a legújabb árjegyzék kétszeres fontossággal bír, mert a legpontosabb felvilágosítással szolgál minden egyes
Horgony-Kőépítőszekrényről
 és lehetővé teszi Önnek, hogy gyermekei számára a megfelelő nagyságu szekrényt kényelmesen kiválasszathass. Mindenesetre azonban saját érdekébe tessék megtartani, hogy csak a Horgony jeggyel ellátott szekrény az egy-egy edzésánál óta jónak bizonyult Richter-féle eredeti gyártmány, minden egyéb kőépítőszekrények csak hamisítványok. A gazdaság illusztrált árjegyzékben a Horgony-Hid-építőszekrények, Horgony-Rakásjártékek és Golyó-Mozakjártékek, stb. leírását találjuk. Valódi csak a Horgonynyal!
RICHTER F. AD. és TSA.
 Ca. és kir. udv. és kam. szállító.
 Iroda és raktár: Gyár:
 1. Operagass 16. Bécs, XIII/1 (Hietzing), Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Svájcz), Rotterdam, Szt. Pétervár, New-York.
 A ki zenekedvelő az kérjen árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről, beszélőgépekről és Horgonyhanglémezekről is.

Használja a Krieger
Crème de Margueritet
 (1885 óta törv. védve.)
 és bőre mindennemű tisztatlanságtól megszabadul, bőrszínét tisztábbá teszi.
 Elmulaszt bérhatát, szimmetit, májfoltot, stb. 30 frt óta a legnagyobb arányú arányú használatban. Ora intem a t. nagyközönöség, a hasonló nevű silány, az arzobőre okvetlen káros hatásu, szemérmelen reklámmal hirdettet utánzatoktól. Krieger volt az ügynevezett szirtalan arczóréme feltalálója, ő készítette már 1881 óta a Crème de Marguerite-t. E szert kitűnő tulajdonságaiért számosan utánzózzák de egyik sem egyezik meg Krieger készítményével, mert az utánzők nem ismerik előállítását. Krieger készítményének teljes árthatatlanságáról és kiváló-ságáról több állami vegyészeti laboratorium tanusodik.
 Ára 4 korona. — Kapható a készítőnél:
KRIEGER „MAGYAR KORONA” GYÓGYSZERT-ÉR
 Budapest, VIII. Calvin-tér.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.
 Alapították 1847.
Brausweller János
 Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóra, fűtálalója a remontoir ingadróknak stb. stb.
ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE
 Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

PILULES ORIENTALES
 (KELETI PILULÁK).
 Szépség, a nyak szilárdasága, fejlesztés, a kebel helyreállítása, a kebel dússága.
 Készítése egyetlen a magy nemében és orvosi tekintélyek-től elismertve. Az egésznek semmi képpen ártalmas. Ötven éves siker. Eszernyi elismeréssel. Világhírű. Egy üveg használati utastással 6.45 K. utánvéttel 6.75 K. Díszdoboz bérmentve szállítandó.
 J. RATÉ, gyógyszerész, 5. Passage-Verdeau, Paris. — Teszké címzemi: Török J., gyógyszerész, Budapest, Király-u. 12. Perhofer Richard, gyógyszerész Bécs, Singerstrasse 15. Fr. Vitk & Co. Prága II., Wassergasse 19., vagy bármely előkelőbb gyógyszerárba.

Valódi amerikai, svéd és saját készítményű
tornaeszközök,
 hálók, ruhaterítő kötelek fehér kenderből, orosz sárcipők, kőszak lábtörők és szőnyegek, valamint gyermekbutorok legmegbízhatóbb forrása:
 Telefon 15-56
Seffer Antal Alapították 1878.
 sporteszközök és kőtelgyártó ipartelepe.
 Budapest, IV. kerület, Károly-utca boltszám 12. (közp. városház épülete).
 Képes árjegyzék kívánatra díjmentes.

Az asztalosok szövetség Butorcsarnoka.
 A budapesti asztalos-ipartestület védnöksége alatt álló
Butorcsarnok
 és hitelszövetkezet, mint az országos körponti hitelszövetkezet tagja, felhívja a nagyérdemű butorvásárló közönöség figyelmét a
VIII., József-körút 28. szám,
 Bérkocsis-utca sarok, valamint
IV., Belváros, Ferencziek-tere 1. sz. a.
 királyi bérpalotában dusan felszerelt mo lern és stilszerű lakberendezésének megtekintésére, a melyek jótányos áron jótállás mellett ártanak el
A Butorcsarnok szövetség
 kizárólag csak budapesti képesített asztalos- és karpitos mesterek dolgoznak, nagy Budapest környékén készített, vagy bőszi silány áruk előállítását nem foglalkozik.
 Megrendeléshez tervezetet és költségvetést kívánatra készítünk. 11308
 Minden egyes butor darab bizottság által felülbíralva.

BORHEGYI
BORVIZ SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES
 CYGÓY ÉS ÜDÍTŐ SAVANYÚVIZ
 FORRÁSKEZELŐSÉG BÁRÓT, MÁRÓMSZÉK MEGYE
 VEZÉRKÉPVISELŐ: **NÁDAS MÁRTON** TELEFON 238.
 BUDAPEST, CSENGYI U. 66.

Idegen nyelveknek
 magánúton való elsajátítására legalkalmasabb
Nyelvtanok!

Gyakorlati angol nyelvtan új módszer alapján. Irta *Dallas Gyula*. Sajtó alá rendezte *Patterson Arthur*. Hatodik javított kiadás. Ara egész vászonkötésben 3 K 60 f.
Gyakorlati német nyelvtan. *Ollendorf* szerző alapján írta *Ney Ferencz*. Tizenhetedik kiadás. Ara egész vászonkötésben 4 K 40 f.
A német nyelv gyakorlati tanfolyama. Irta *Ahn-Erényi*. Tizedik kiadás. Ara egész vászonkötésben 2 K 20 f.
Román nyelvtan *Atazi György*. Második bővített kiadás. Ara egész vászonkötésben 3 K
Gyakorlati tót nyelvtan. *Dr. Ahn* tanfolyama. Harmadik kiadás. Ara egész vászonkötésben 2 K 20 f.

Megjelent **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. nál **Budapest, Andrassy-ut 21.** és minden könyvkereskedésben kapható.

BELICZAY BÉLA
 mézeskalásos és viaszgyertya-öntő
Budapest, VII., Csányi-utca 3.
 (Saját házában.) 11431
 Raktárában kapható saját készítményű finom mézeskalács, fehér és diszített viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségű viaszmasz kicsinyben
 Telefon 29-05. és nagyban. Telefon 29-05.

Magyar királyi államvasutak.
 Féláru vasúti menetjegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítására és a már használatban levőknek, a jövő 1907-ik évre érvényesítése.
 A féláru vasúti menetjegy váltására már kiállított arcképes évi igazolványok a jövő 1907-ik évre idejkorán leendő érvényesítések végett a magy. kir. államvasutak igazgatóságához Budapest, VII., Andrassy-ut 73. már folyó évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők.
 Azoknak az igényjogosultaknak kikérek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt a jövő 1907-ik évre azonban ily igazolványt szeretni kívánnak az igazolványok kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük.
 Különösen figyelemre méltó az érdekeltek, hogy az igazolványok érvényesítése és az új igazolványok kiállításáért levandó 1 korona kezelési illeték a vonatkozó kérvénnyel egyidőben de külön postautalványgyal a melyen a pénz rendeltetése világosan közlekedő a m. kir. államvasutak központi főpénztára címére (Budapest, VII., Andrassy-ut 75.) küldjék be. Bélyegjegyek fizetésé gyanánt el nem fogadhatók és a beküldőknek vissza küldetnek, pénz a folyamodványgyal együtt nem küldendő be.
 Budapest, 1906. október hó.
 A m. kir. államvasutak igazgatósága.
 (Utánnyomás nem díjazatik.)

Ha őszül a haja
 ne használjon mást, mint a
„STELLA“-HAJVIZET,
 mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTAN BELA gyógyszerárban,
 Budapest, V/49, Szabadagóter, Sétány-utca sarkán. 11186

KAKUK-ÓRAK 8.50
 díszes faragott szekerényben ma-lár-dással, csontszámmal és csontmutatókkal, fél és egész óra hirtával, 33 cm. magas, teljesen felfeszelve 2 aranybronz fényfótoos súlylyal, pontosan járó óra-rendszert, akót művel 8 kor. 50 fill. Kerekóra 30 óráig járó tollonóművel 16 cm. átmérőben 3 kor.; ugyanaz 8 napig járó 30 cm. átmérőben 5 kor. 60 fill. Mű-órák 3 évi írásbeli jótállás. Évente 50.000-nél több órát szállítok t. vezim legjobb magtelőadásra. Már magában ezen a típusra nemben egy-dől tőlé tény legjobb bizonyítéka cím-m szolidságának. A legcélszerűbb megrendelést a legnagyobb pontossággal esztétikum. Szállítás utánveit.
KONRAD JÁNOS
 első órágyára állít
 BRÜX, 741. szám. Csehorsz.
 Nagy képes magyar árjegyzék 3000-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve.

Armo Excellent
 az előkelő világ kedvelt divatillat-szere!
 Zsebkendő-illatszer
 Eau de Toilette
 Eau de Cologne
 Toilette-arcpör
 Sachet.
 Minden nasonszert üzletben kapható, ha nem, akkor
A. MOTSCH & Co.
 Wien, I., Wollzeile 9.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED
 A legújabb gyártásúak
 80.000 gyártólétsza oltvány
 1 millió elkerült csemete.
 Fésülők és Díszeserűk és Részak.
 Bogygyártások sz.
 1 millió szőlőoltvány.
 Európai és amerikai szőlő és gyökér szőlőoltványok stb.
 Árjegyzék és mávalis utalásos ingyen.
 Győrsült FÁ-ÉS SZŐLŐÜLTÉSKÖZÖR FISCHER ÉS TÁRSA, ÉS KÖRÖSI M.

OLCSÓ JÓ ÓRAK.
 Valódi ezüst remontoir-óra, a cs. kir. fémjelző-hivatal felzésével, romnévezett mutató-lappal és másod-percmutatóval, pontosan szabályozva 7 kor. 60 fill. duplaféldél 14 kor. 50 fill. Roskopf-rendsz. horgony-művel nyitva 10 kor. Ugyanaz duplaféldél 13 kor. 50 fill. Arany és ezüst női órák dús vá-lasztékban. Az összes órák pontosan fel vannak hátra és a legpontosabban szabályozva, ezért a 3 évi írásbeli jótállás hiteles. Kockázat nincs! Kicsere-lés megengedve vagy pedig a pénz vissza-adatik. A megrendelést utalás mellett esküvel:
Konrad János, első órágyára, Brüx, 738. sz. (Csehorsz.), cs. kir. bírói hites becsis.
 A csopont arany és ezüst kiállításai érmekkel büntették ki. Alapították 1887-ben. A több mint 3000 lépell elantott magyar árjegyzékem órák, arany, ezüst, zene-művek, látszerék, bórurak, dohányzó kellékek, acélláru, szeresimok, háztartási tárgyak, játékok, stb. stb. Kívánatra bármilyen és bérmentve magyára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban,
 Budapesten, Egyetem-utca 4. szám.

Konyhaképvencs. Praktikus és nélkülözhetetlen minden háztartásban; minden konyhának disze. A deszkákon prima eszközök, nikkelezett kampók és gyűrők.
 600. sz. konyhakészlet ábra, szeriat, világosbarnára feny-vezett falap, nagys. 28 x 43 cm. 1 tojásra, pontos járó- és han-gos utóművel, 1 hűsvágókés, lokán fűrészzel, 1 egytetemes konyhakés, 1 késlenő egyszers-minő reszelő és csavarhúzó, 1 fémlekkés, 1 kenyérvágó. Ara teljesen K 12.50.
 500. sz. Ugyanolyan, mint a 600. sz. de tojásra nélkül, falap 26 x 36 cm. Ara K 8.50.
 700. sz. mint az 500. sz., de kenyérvágó helyett hűsvélővil-lával dugóhúzóval és szelencze-nyidővel tölth; falap 31 x 41 cm. Ara K 10. Homorúra kö-szürült borotva K 1.90. Tel-jes borotválókészlet fa-szekerényben K 4.80 Hajvá-gógép K 7. Széküldés után-vétel. Porto külön. Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve gyújtómagrendelés-vel külön kedvezmény.
BANGERT EMLÉ,
 Eger, Csehországban.
 Solinger acélláru gyári raktára és szállítóháza.

Amputáltak!
 A Keleti-féle műlábak és műkezek a legjobbak és legtökéletesebbek!
 A csont megsebestlése ki van zárva!
 Elegáns és könnyű járás!
 Több évi jótállás!!!
 10956

Keleti J. orthopaediai műintézete jótállás és legolcsóbb gyári árak mellett készít:
 Műlábakat és műkezeket a leg-tökéletesebb techn. kivitelben.
Ferdenőttek részére műfűzőket, egyenestartókat, járó és támpékeket stb. a chirurgia legmodernebb elvei szerint.
 Kévésbé vagyomások nagy árendeményben részesülnek.
 Betegtoló kocsik rokkantak és lábadozók szá-mára gyári árak mellett, nagy választékban!
 Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld
KELETI J. orvosi műszergyár
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. szám,

Óvjátok lábaitokat!
 Impregnált asbeszt-liszteség-lapok
 tyúkcsom, hüllő és bő-görök ellen. Minden ba-jok, különösen a kelle-metlen lábázadás és talp-égés megelintés, ha vi-széljük a dr. Högyer-féle impregnált talpakat. Párja K 2.-, K 1.- és K -.60. Szállítású má utvétel.
 Juttatásuknak rabatt. Prospektusok ingyen.
 Wien, Z., Domonkosherbastei. 21/G.
 Az összes asbestárak raktára.

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL
 erősítőszert gyengélkedők, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. 10852
 Kitaláló Dr. Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
 Vásárolható a gyógyszerárakban filléres üvegekben a K 2.00, egész literes üvegekben a K 4.80.

KÖVÉRSÉG korai vénség. Kincs, arany, sok pénz mit ér, ha nincs egészség? Pedig minden betegségnak kezdését az emésztési zavarok és az elhízás okozzák. Azért kell ideje lennie, ha a baj nincs még elhár-pódva, csak egy kisérletet tenni: a világhírű MANDOR-porral, melynek ára azért oly csekély, hogy minden embernek módjában legyen azt meghoztatni. Mandor egy doboz 2 kor. 80 fillér. Tekin-télyes orvosi és vegytani bizonyítványokkal és utalással min-vétellel, vagy a pénz beküldése mellett, szállítjuk.
Károly-kórut 2/V TÖRÖK JOSEF
 Mad. Mandl Ida, Bpest, gyógyszerész, Király-utca 12. sz.

3 évi írásbeli jótállás! E minőségben verseny nélkül!
5 korona!
 valódi svájci Roskopf-rendszertű patent-horgony-remontoir-óra
 masszív szolid anti-magnet. horgony-mű-vel, valódi email-mutatólap-pal nem papírlap védőplombával ellátva, valódi nikkel-tokban, szarokféldéllel a mű felett, 36 óráig járó (nem 12 óráig járó órák) díszített és aranyozott mutatókkal, pon-tosan szabályozva 3 évi írásbeli jótállás, drjka K 5.-
 3 darab ———— K 14.-
 Másodpercmutatóval K 6.-
 3 darab ———— K 17.-
Valódi ezüsttok-ban másodperc-mutató nélkül K 10.-
 3 darab ———— K 28.-
 Másodpercmutatóval K 12.50
 3 darab ———— K 35.-
 Nincs kockázat! Becserülés megengedve vagy a pénz levonás nélkül visszafizetettük! Széküldés utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
Konrad János Első órágyár
 BRÜX 738. Csehország es. kir. hites becsis.
 Gazdagon illusztrált árjegyzékünk, mely több mint 3000 ábrát tartalmaz órák, arany, ezüst és zene-művekről, látszerék, bórurak, dohányzó kellékek, acélláru, szeresimok, háztartási tárgyak és játékokról kívánatra bármilyen és bérmentesen megküldjük.

49. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 9.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Előfizetési feltételek: Egész évre ———— 16 korona. A „Világkrónika”-val Kioldói előfizetésekhöz a postailag meg-kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Félévre ———— 8 korona. negyedévenként 80 fillérről határozott viteldj is csatolandó. Negyedévre ———— 4 korona. több.

ANDRÁSSY SZOBRA.
 BUDAPEST SZOBRAI ismét megszorodtak, még pedig egy lovas szoborral. Európa más nagy városaiban ezek a legérdeke-sebb látványosságok. Nem csoda, ha a mi közönségünk szintén lovas szobrokra vágyik. S hogy e tekintetben kielégíttessék, egy a parlamentben, az íróasztalnál és a diplomácia par-kettjén imponáló pályának fényes, sőt varázslatos ragyogású alakját kellett úgyszólván rá-erősökolni a lóra.
 Bizonynyal különös, hogy a leglovasabb nem-zetnek, a kitől a huszárt utánozzák a világ hadseregei, gyalog álljanak majdnem összes érzebe öntött újabb nagyjai, sablonos írat-tekerseikkel. De hát az is egy darab történe-lem lehet, ha valami nincs. Nem jó azt elta-gadni.
 Évek hosszú sora előtt e sorok írója egy szerkesztőségi szobában dolgozott három magy-ároval, kik közül egy Kovács nevű Kons-tantinápolyban született, a másik, Pulszky Ká-rolly Londonban, a harmadik, Szemere Attila Párisban. És ez a füstös szoba azzal a három fiatal emberrel egy élő emlékeztetés volt, hogy a nemzet nem volt valamikor odahaza.
 Ép oly nagy néma kiáltások ezek a gyalog szobrok is a főváros utcáin, melyek minduntan figyelmeztessenek, hogy csak írónk, poli-tikusaink, szónokaink vannak, — de a katonánk a császári.

ban gazdag. Ha nézte az égből a medicsőült, meg lehetett elégedve. Együtt volt megint az egész nemzet; mint egy arany aroncos a szét-eső dongákat, ez a név összerántotta egy pil-lanatra az összes pártokat, főművének, a ki-egyezésnek ostromlói és támogatóit. Ott volt koronás sátorában a király, a királyi hercegek és hercegasszonyok. Megjelentek a minisz-

terek, köztük Andrassy Gyula belügyminiszter, nevének és lelkének örököse. Meghozta hó-dolatát a törvényhozás mind a két háza, egy csomóban voltak itt, mint a kulcsok, mely-lyek egyébként más-más zárhoz tartoznak. Megjelentek a vármegyék küldöttségei és főispánjai. A Duna felől fujdogáló szél enye-elve lengette a kalpagok kócsagjait. Szemet

GRÓF ANDRÁSSY GYULA SZOBRA A LELEPLEZÉS UTÁN. — Zala György szobrásza.